

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 840 Lej
Fél évre ... 420 Lej
Negyed évre ... 210 Lej
Havonta ... 70 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 hazival több

Kultura — üzlet.

Az egyre mostohábbá váló gazdasági helyzetben csendes, lassan sorvasztó betegségben halódik Európa, főleg azonban a keleti országok kulturája. Ezt a lassu elmúlást is sietteti azonban az üzleti mohóság, a mértéket nem ismerő kapzsiság, amely most a romániai sajtó torkába ragadt és görcsös ujjával fojtogatja a kulturát terjesztő újságokat. A romániai papirgyárak trösztje hadiüzemre átállítást küldött a kiadóvállalatoknak és nyomdáknak, amelyben tudatja, hogy az újságok előállításához, de ezen kívül a legtöbb nyomtatványhoz szükséges nyomópapír árát kilogrammonként három lejjel, tehát vagyononként harmincezer lejjel emeli.

Régebben Ausztriából és Csehszlovákiából szállították ide az olcsóbb és jobb minőségű papírost, de ennek lehetősége a papírtörszt érdekében megszűnt azzal, hogy a papírárak negyven százalékát kitevő vámot állapítottak meg az importált papírra. Így tehát az újságok, könyvkiadók, nyomdák és természetesen az áremelést megfizető fogyasztók közönsége is ki vannak szolgáltatva a romániai papírtörsztnak, amely nemcsak az árakat emeli, hanem súlyban és minőségben kénye-kedve szerint szállítja a papírárukat, amelyek értékét előre kell kifizetni.

Ilyen körülmények között természetesen, hogy az újságok és nyomdák kénytelenek a lapok és nyomtatványok árát emelni, mert kizárólag belföldi papíráru van szorulva és az emeltyű fogója a nagyszerűen megszervezett, de az ország e tekintélyes iparával és a kultura érdekeivel mitsem törődő tröszt kezében van. Elsősorban az erdélyi magyar újságokat és nyomdákat sodorja válságba ez a papírdrágítás, de súlyosan megéri a román sajtó és kultura is, mert hiszen a francia és német, aránylag olcsó könyvekkel szemben, sem a magyar, sem a román drágább könyveket a szegényebb sorsú közönség megszerezni nem tudja. Ezért harsognak most a bucaresti-i román lapok is kétségbeesett kórusban a kormány ellen, amely nem tudja vagy nem akarja a romániai papírtörszt áremelését meggátolni.

A tröszt érdekei és mohó nyereségvágya ugylátszik előbbreváló a nehéz gazdasági viszonyokkal küzdő vállalatok ezreinek létérdekeinél és zavartalanul fojtogathatja a frázisok piedesztáljára emeit kulturát. Nincs, aki a kegyetlen újakat lefejtse a nagybetűs romániai kultura nyakáról.

Választásra készül az ország.

A politikai pártok nagy agitációt indítanak. — A kormány biztosítja a községi választások szabadságát.

(Bucuresti, január 25.) Ugy a kormány, mint az ellenzéki pártok nagy előkészületeket tettek a községi választásokra. A párt tagjai csoportokban fogják bejárni az egyes vidékeket.

Ellenzéki együttműködés

A nemzeti párt tegnap délelőtt és délután nagygyűlést tartott az Eintracht nagytermében. A gyűlés szónokai támadták a kormányt és a községi választások alkalmából összetartásra hívták fel a polgárságot.

Az ellenzéki pártok között még nem jött létre megegyezés a községi választások kérdésében. Az Averescu-párt kísérete, hogy a nemzeti párttal és a parasztpárttal együttes listát állítson fel, meghiúsult, csak a fővárosban fogják valószínűleg együtt működni, a szociálistákkal együtt. A kormány még nem döntött, hogy liberális listát állít-e fel, vagy az ugynevezett polgári párt listáját támogatja.

Ma délelőtt Maniu Gyula lakásán, az ellenzéki pártok vezérei hosszabb megbeszélést tartottak, amely a községi választásokra vonatkozó paktum megkötése körül mozgott. Az értekezleten Maniu Gyulán kívül Vajda Sándor, Lupu dr. s Michalache vettek részt. Maniu közölte az ellenzék vezéréivel, hogy választási együttműködésre vonatkozólag felhívást kapott az Averescu-párttól. Az értekezlet elhatározta, hogy az Averescanuk ajánlatát mindkét párt külön-külön fogja tárgyalni. Az ellenzék vezérei ma este újabb értekezletet tartanak. Ellenzéki körök rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak a mai tanácskozásoknak, amelyek nagy lépést jelentenek a megegyezés felé. Holnap összeül a nemzeti-párt végrehajtó bizottsága, valamint a parasztpárt igazgató választmánya is. Lehetséges, hogy a keddi nap nagyfotosszerű döntést fog hozni. Beavatottak szerint a nemzeti párt és a parasztpárt közötti megegyezés főnehézségét a parlamenti mandátumok felosztása képezi, mert ebben a kérdésben mindkét párt intranzingensnek mutatkozik. A parasztpárt most újabb javaslatot vár Maniuk részéről ebben a kérdésben. Ugy látszik, hogy a választási paktum megkötése lehetséges lesz anélkül, hogy a közös kormányzásra vonatkozó megegyezés létrejöjjön. Az ellenzéki pártok, a közös kormányprog-

ramm kérdésében, csak a választások lezajlása után fognak dönteni. Averescu tábornok ma visszaérkezett a fővárosba.

A választások szabadsága

Kormánykörök Maniu és Lupu pártvezéreknek a községi választások kérdésében megjelent nyilatkozatát kommentálva megállapítják, hogy a választások időpontjának megállapítása nem tekinthető provokációnak, hanem az alkalom arra, hogy az ország közvéleménye megnyilatkozhassék. Az ellenzéknek, amely azt hirdeti, hogy az ország többsége mögötte áll, örömmel kellett volna üdvözölnie a választások határidejének kitűzését. Megállapítható különben, hogy a nemzeti párt és parasztpárt között nincs olyan megegyezés, mely biztosítaná a kormányzás átvételét és így nem is kerülhet sor kormányváltásra.

A belügyminisztériumban a profektusok értekezletet tartottak. Tarescu elnöklése mellett, aki utasításokat adott a községi választásokra és kijelente, hogy a kormány a választások teljes propaganda-szabadságát kívánja biztosítani, kivéve ha azok nem érintik az állam és dinasztia érdekeit.

Ma reggel Bratianu Vintila elnöklésével minisztertanács volt, amely a községi választásokkal foglalkozott. Elhatározták, hogy a parlament két házát péntekig elnapolják, hogy a képviselők ez alatt érintkezésbe léphessenek választóikkal. A minisztertanácsban résztvevő Constantinescu fővárosi polgármester is, akinek előterjesztése alapján tartják meg Bucurestiben a községi választásokat. Miután a főváros új szervezeti törvényét a parlament még nem szavazta meg, a minisztertanács úgy döntött, hogy a bucaresti-i választásokat későbbi időpontban fogják megejteni.

Egynapos választások.

A Monitorul Oficial mai különkiadása közli a községi választásokra vonatkozó rendeletet, amely szerint minden városban, illetőleg községben a választások csak egy napig tartanak.

A törvényhatósági városok 18-án választanak.

A Monitorul Oficial szerint csak 3 napig, február 18, 19 és 20-án tartanak a választások. A törvényhatósági városokban. — ilyenek Erdélyben: Arad, Brassó, Kolozs-

vár, Nagyvárad, Nagyszeben, Marosvásárhely és Temesvár — a választások február 18-án tartandók.

Meghalt a szenátus elnöke.

Nagy gyászpompával temetik el az elhunyt Pherekydet.

Bucurestiből jelentik: Pherekyde szenátusi elnök tegnap este 82 éves korában meghalt. Pherekyde a liberális párt oszlopos tagja volt. 1870-ben lépett politikai pályára, ahol hamarosan vezető szerephez jutott. Több ízben volt elnöke a szenátusnak és kamarának és tagja az idősb Bratianu Jonel, Sturza és ifjabb Bratianu Jonel kormányának. Súlyos betegség után bekövetkezett halálával a román politikai élet egyik legkiválóbb reprezentánsa tűnik el.

Pherekyde szenátusi elnök tegnap este kilenc órakor halt meg. Haláláról azonnal értesítették Bratianu Jonel miniszterelnököt, aki Nicolaeu tábornok, rendőrprefektus kíséretében azonnal a gyászházhoz sietett és részvétét fejezte ki a család tagjainak, akikkel megállapodott, hogy a temetés időpontját a minisztertanács fogja kitűzni.

Pherekyde egy év óta betegkedett s azóta távol tartotta magát a munkától. A bucaresti-i lapok már három ízben közölték halálhírét, legutóbb a múlt héten, amikor úgy elaludt, hogy nem tudták felkelteni. Tegnap este 7 órakor még tejet ivott, majd fiával beszélgetett, 9 órakor kezdődött az agónia és 9 óra 5 perckor beállott a halál.

Ma délelőtt a kormány tagjai, a miniszterelnök lakásán minisztertanácsra ültek össze, amelyen elhatározták, hogy Pherekydet kedden délután két órakor temetik el a nemzet halottjaként. A ravatalnál Bratianu Jonel miniszterelnök a kormány és a liberális párt, Orleanu a kamara, Toni Ilescu a szenátus és Istrate Nitescu dékán az ügyvédi kamara nevében fognak gyászbeszédet tartani.

A kamara mai ülésén Orleanu elnök elparentálta Pherekyde szenátusi elnököt, majd az üléseket péntekig elnapolta. A szenátus Pherekyde elnök halála miatt ma nem tartott ülést. A legközelebbi ülést péntekre hívták össze.

A szenátus elnökéül Pherekyde utódjaként Disescu, a közigazgatási reform ismert előadóját emlegetik, azonban a kormányparti képviselők egyrésze Pangrati bucaresti-i egyetemi tanár elnökségét támogatja.

Herceg a rabautóban.

(Budapest, január 25.) Mindennap délelőtt 9—10 óra tájban végiggördül a nehéz rabszállító autó a Margithidon. Elöl barátságosan beszélget a sofőr és a fegyveres börtönőr, hátul — lakat csüng a lezárt ajtókon. Barátságosan fogházillat önti el a Margitsziget környékét, az emberek megfordulnak az autó után és összenéznek a szabadok, a boldog elégedettek, vagy a kenyérharcban megkeserültek.

Ez az összenézés szabadság, nyugalom, erő, egy önkénytelen szabad mozdulat két karral a szabad ég felé, ami csak a szabadok számára kék. Mely lélekzetvétele a friss reggeli levegőből, ami csak a szabadok számára ózondus, vagy füstös az újpesti gyárkémenyek jóvoltából, de szabad levegő...

Tegnap délelőtt szokatlan időben állott elő a fogat. A herceg nem parancsolta, hogy jöjjön, a herceg nem bosszankodott a késedelem miatt, a herceg egyáltalán nem szólt semmit, mert a herceget nem kérdezte senki, hogy: — Hová parancsol? A herceg megindult az autó felé, mert parancsolták, hogy meginduljon. Előtte „három toprongyos fogháztöltelék” lépett ki a fogházajtón, három kis csirkefogót helyeztek el az autó mélyében, csak azután szólították a sárospataki herceget: Windischgraetz Lajost.

Két hete tart az egész. A herceg neve megszűnt szenzáció lenni, újabb és újabb szenzációkat vetett felszínre az idő. A parlamentben marakodtak a képviselők, sok gorombaságot vágtak egy más fejéhez, ki is békültek. De mindez esemény, friss esemény, mely élénk tolokodik és kiszorítja lassan emlékezetünkben a herceg nevét.

A herceg végzete is beteljesedett. Feje fölött eljárt az a három nap, ameddig élet az újsághír élete. Talán tulzás volt, hogy lap élére tették a hírt: „Windischgraetz herceg a rabszállító kocsiiban” — gondolják igen sokan, gondoltam én is, hiszen Windischgraetz már oly sok helyen megfordult azóta, mikor a bécsi Jockey Clubban utoljára ült le a kártyasztalhoz és valami keveset aprópénzre váltott a sárospataki vagyomból. Azóta a herceg, a nyugalmazott miniszter, a királyok tanácsosának alakja összezsugorodott, vádított lett és semmi egyéb.

Nem volt rosszakarát, nem volt szándékosság, hogy herceg Windischgraetz Lajost közös rabszállító autóra helyezték három tolvajjal, vagy betörővel és elindították a pestvidéki törvényszék felé, hogy szembesítsék a titkárral. Jött egy rendelet, hogy négy vádlottat át kell szállítani a csendes Budára, a főúcai házba — a herceget sem küldték randevura, hogy szerelmére, barátnőjére várjon a zegzugos budai uccákon — vádlottat szállított a rabszállító autó.

Az autó végiggördült a Margithidon, ugyanaz a furcsa érdeklődés kísérte, amivel máskor is kísérték az utját, a fogházör beszél-

getett a sofőrrel, hátul az ajtókon ott lógott a lakat és kint szabad emberek baktattak keresztül a hi-

don, fejüket behúzták a télikabát gallérija alá, mert északról hideg szél söntötte a Jeges Dumát.

Február hó 18-án választ Arad város

Főszolgabírák értekezlete az aradi megyeházán. Néhány nap múlva jelölik ki a választási elnököket. — Aradmegyében 17. és 18. a választás napja.

(Saját tudósítónktól.) Az aradmegyei prefekturán ma értekezletre gyűltek össze Aradvármegye főszolgabírái. Georgescu János közigazgatási vezérfelügyelő, Aradvármegye prefektusa. — aki most tért vissza Bucurestiből, — elnökölt és azon dr. Lázár Ágoston alispán, valamint Boneu Vazul vármegyei főjegyző is résztvettek. Az értekezleten a községi választások kérdését beszélték meg és a prefektus közölte a főszolgabírákkal, hogy az aradmegyei választások két napon, február 17-én és 18-án fognak megtörténni. Aradmegyében 190 község van, de csak száz választási elnököt lehet kijelölni, s ezért egy választási elnök két községben is kell, hogy elnököljön. Minden községben egy napig tart a választás, reggel nyolc órától este tíz óráig és este tíz órakor már össze kell számlálnia szavazatokat. A szavazóhelyiségekben jelen lesznek a különböző pártok bizalmi férfiai, azonban tekintettel a választások egy-

napos lefolytatására, a titkos szavazatokkal telt urnák éjszakai őrzésére már mincse szükség. A választások technikai részének megbeszélését még folytatják és ezért a berendelt főszolgabírák holnap újabb értekezleten jelennek meg a prefektusnál. A választási elnökök kijelölése azonban még nem történt meg és ezeket néhány nap múlva nevezi ki a prefektura.

Ma délelőtt Arad város vezetősége lezárta a községi választók pótljegyzékét s megállapították, hogy körülbelül ezren kérték a listába való felvételt. A kérést mindenkinek kivétel nélkül teljesítették. A listából azt a szomorú tényt állapítjuk meg, hogy a kimaradottak nagyrésze ez alkalommal sem élt jogával, hogy felvettesse magát a választók listájába. Többszerre tehető azoknak a száma, akik negligálták ezt a kötelességüket s így az összes választók száma valamivel több mint 13000. A választás időpontja Aradon — a Monitorul Oficial szerint — február 18-a.

Ahova a haláltól menekülnek.

Képek egy szanatóriumból. — A vésztlósló madarak. — Amikor csökken a láz. — Ahogy a betegek köhögnek.

(Brassó, 600 méterrel a város felett.) Jó itt fekiúdni a szabad ég alatt, a nyitott fekvőcsarnokban, közel az Istenhez, ahol a természet harmoniáját alig zavarja a kultúra, a hazugság és mindaz, ami emberi és az emberből árad. Mi betegek és tudólok a szó legtisztább értelmében lenézünk a tülkekedőket, akiknek idegszálaik mozgásba tudják hozni holmi frankhamisítás, kormányválság, királykérdés és egyéb jelentéktelen dolgok. Itt nem látunk mást, mint a felhőktől foltozott égboltozatot, a hideg napfényt s az ég felé mutató fenyőfákat, amelyeknek ágai szomorúan görnyednek a hó sulya alatt. Olyanok, mint a díszítés alatt levő karácsonyfák, amelyeknek ágaira a gondos családfő ráhintette a csillogó mihamat. Ezeknek a karácsonyfáknak gyönyörű háttérrel festett a Természet: félkörbe húzódó hegylánc, közöttük a Cenk. A ködből kiemelkedik a ledöntött Árpád szobor talapzata, amikor a szél megmozgatja a ködöt, apró kis játékházak látszanak a hegyoldalon. Ez már kultúra, de ezt a díszbaromniát megbocsátjuk neki.

Len a völgyből, ahol Brassó él, mozog, alszik, örül és szenved, ködgomolyag száll fel, mint egy hatalmas katonából. A városból csak a gyárak tülkölése és a harangszó hallatszik ide. Különben csend van: ünnepélyes, áhítatos csend. Csak a betegek fájdalmas, halálra emlékeztető köhögése hallik. Sokféle köhögés van: tragikus, forradalmi, türelmetlen köhögés, amelynek hallatára ijedten röppenek fel a madarak. Van szo-

moru, síró, panaszkos köhögés; ilyenkor könnyek gyűlnek a szemekbe. Azután van mindenbe belenyugvó, szívet összeszorító, halk, apró köhécselés, amely sápadt, vértelen ajkakraól véresen szakad fel; az ilyen köhögés a halált hívja és siránva az emberi tehetetlenségnek.

Nyolcan fekszik a szabad csarnokban: csendesen, szóltalanul. Előttünk a meredek hegyoldal, rajta a fehérrel foltozott vörhenyesbarna fatörzsek vékony ágai kusza össze-visszaságban fonódnak egymásba. A fagyott fakérgen éhes madarak kopognak. A kopogás vároan, üresen, kísértetiesen hangzik: kop, kop, kop... Együk beteg, egy besszarábiai fiú, ma elhagyta a szanatóriumot. Nem azért, mert meggyógyult, hanem a madarak üresen hangzó kopogása a koporsóra emlékeztette. Pénzt ígért az alkalmazottaknak minden elpusztított kis madárért. Naponta négy-öt madárka hulláját terítették az asztalára. De hiába, a kopogás nem szűnt meg, sőt mintha a madarak megakarnak bosszulni testvéreik halálát: mind süröbben és kísértetiesebben hangzott fel: kop, kop, kop...

Különösek ezek a halálra ítélt betegek, akiknek életet, kegyelmet csak az Isten, a Természet, a friss levegő nyújthat. Ha ezek a beteg emberek egy kicsit jól érzik magukat, ha csökken a láz, szűnik a köhögés, kedélyesek, vidámak lesznek és jobban tudnak örülni az életnek, inkább tudnak gyönyörködni a szépben, mint az egészségesek. Ilyenkor felhangzik egy

egy nóta is, felcsillannak a szemek és az ajkakraól kacagás csendül.

Reggel és este izgatottan és reménykedve várják az orvost, a biztató szavakat. Dr. Riemer komoly tudós-típus. Naponta egyszer-kétszer meglátogatja betegeit és mindenkit megsimogat egy-egy biztató szóval. Dr. Reiner fiatalabb ember. Hívatását nagyon komolyan veszi; mindent megfigyel és mindent meglát. A betegek félnék tőle. A legfiatalabb és legkedveltebb orvos a szanatóriumban: dr. Butt. Jókedélyű fiatalember, aki tanulmányait külföldön végezte és sok újítást hozott ide a gyógykezelés terén. Állandóan fényképező géppel jár és rengeteg felvételt csinál.

Látjuk reggelenként a napot felemelkedni a hegyek mögött és látjuk esténként eltűnni a hegyek mögött. Közben nem sok történik a legfontosabb az orvosok látogatásán kívül: a táplálkozás. Esténként összegyűlünk az ebédlőben vacsorázni. Kilenc órakor mindenki bemegy a fűtött szobájába. Lefekvés. Jön az ápolónő, kinyitja az ablakot, a villanyt lecsavarja és csak a hó világít be a szobába. Következik az éjszaka... Hosszú idő múlva dereng, kél a nap... Reggel van. Az egyhangú nap újra kezdődik.

Pilis Géza.

Jeritza Mária

lezuhant a Walkürök szikláiról

Hat méter magasságból fejét lefelé bakott, de semmi baja sem történt.

(Newyork, január 25.) A Walkürök próbáján Jeritza Mária baleset érte és szinte csodával határos, hogy a művész megmenekült a haláltól.

Jeritza az első felvonásban Sieglinde és Siegmund duettjében énekelt. Szünet közben Jeritza felment a sziklára, amelyek hat méter magasságban emelkedtek a szinpad fölé, hogy ott megvárja Brünhilda belépését és néhány barátságos szót váltson vele. — Matzenauer Margit, a Metropolitan temesvári születésű művésznője játszotta Brünhildát. Mikor belépett, Jeritza megszólította. Bodánszky Artur karmester azonban türelmetlen volt. Kopogni kezdett a dirigensi pálcával, mire Matzenauer és Jeritza egyformán helyekre akartak sietni. Jeritza megfordult, elfeledkezett róla, hogy hol van, lelépett a levegőbe és fejét lefelé bukott.

Sikoltására a szikla alá ugrott egy Thomas Curry nevű dzslettező munkás és elkapta Jeritza Mária fejét és vállát. Jeritza kezén és lábán zúzódásokat és egész testében nagy rázkódást szenvedett. A kiállott rémületől sápadtan kelt fel, de nagyobb baja nem történt és sietve megnyugtatta az összefutó embereket, hogy aggodalomra nincs ok.

— Cuza zászlót avat. Bucurestiből jelentik: Cuza professzor tegnapa bucaresti-i Popa Nan templomban felavatta a fővárosi keresztény nemzeti liga zászlaját. A templom és a ligának a Calea Victoriein levő helyisége előtt katonaság tartotta fenn a rendet.

Az elfelejtett Miatyánk.

Erzsébet királyné a magyar nemzet csalóányánál. — A most elhunyt Blaha Lujza emlékirataiból.

Mikor Porzolt Kálmán volt a Népszínház igazgatója, azt is földadatául tüzte ki, hogy a népszínház hanyatlásának elejét veszi. Nagy örömmel elővette a Falu rosszát, gyönyörű új díszleteket festetett hozzá, ujonnan rendezte be az egészét, és mivel azt akarta, hogy a népszínház előadások olyanok legyenek, mint a karikacsapás, — sugó nélkül tervezte az előadásokat.

Én egy csöppet sem féltem az újítástól, mert úgy tudtam minden szerepemet, mint a Miatyánkot. Annál jobban duzzogtak a kollégáim, akiket egészen különös izgalom fogott el. A nagyszerű Horváth Vince méltatlankodott leginkább és a próbán egyre motyogott az orra alatt, hogy ez így nem járja, úgy nem járja, a kollégák meg a színpalak mögül lestek mindnyájunkat, hogy hogy lesz, mint lesz sugó nélkül.

Az általános izgalom persze ráragadt és nekem egyre azon járt az eszem, hogy uristen, mi lenne, ha belesülnek? Persze mindez pillanatig tartott csak és egyszerre csak sugnak, integnek a gyerekek a díszletek mögül, mert sajnos, én voltam az első, aki alaposan belesültem.

De belesültem egyszer a Miatyánk elmondásába is, amiért örökké szégyeltem magamat. Ugy esett a dolog, hogy a Magyar Színházban vendégszereltem Kada Elek helyreasszony-ában, amikor az egyik felvonásvégi jelenetben a Miatyánkot kellett elimádkoznom. Ahogy lepillantok a nézőtérre, ott látom Hegedüs Gyulát néhány barátjával. Hogy, hogy nem, a kollégám látása úgy megzavart, hogy egyszerre csak elkezdtem akadozni, dadogni és a Miatyánkba biz isten belesültem. Jó szerencse, hogy a függönyt leeresztették; mert még ma is látom, hogy milyen józúen nevetett rajtam az a huncut Hegedüs.

Évekkel ezelőtt egy szerény kis nyári lakban laktam a regényes gödöllői hegyek alatt, ahová annak idején pár heti pihenésre szoktam visszavonulni, amikor a Népszínháznál az előadások szüneteltek. A nyári lakban az egyik szobát a „Piros bugyelláris”-beli szoba mintájára butoroztam be paraszti asztalokkal, tulipános ládákkal, mázos edényekkel teleaggatott fogással. A mellette lévő másik szoba falait pedig valóságos szalagerdő fűzte, amelyből a feliratok aranyos betűi kandikálnak ki, mint a lombokon keresztül szűrődő napsugarak. Egy alkalommal családommal együtt a fővárosba rándultam, amit Jenei bácsi, az öreg vincellér arra használt, hogy nagytakarítást végeztetett a cselédséggel.

Kitárták az ablakokat, törültek, poroltak már kora reggeltől, midőn az egyik cseléd hirtelen egy karcsu urasszonyt pillant meg, amint az ablakon át kíváncsian a szobába tekint. A cselédleány, abban a hiedelemben, mint ha egy finn nyaraló urasszony-

nyal lenne dolga, elébe megy és tiszteletteljesen mondja.

— Kérem, nagysága, ha érdeklí ez a sok koszoru, szívesen megmutatom. Tessék csak bejönni... úgy sincsenek itthon.

Alig mondta ki e szavakat, mikor az öreg vincellér odajön s megpillantja a karcsu urasszonyt, hangosan felkiált:

— Jézus Máriám!... a felséges királyné!...

És csakugyan Erzsébet királyné volt, aki reggeli sétájáról visszatérve, megállt a nyitott ablakok előtt s kíváncsian vizsgálta a Török Zsófi asszonyszobáját a sokszínű szalagerdővel együtt.

— Ki lakik itt? — kérdezte az öreg vincellértől, aki a meglepetéstől alig tudott szóhoz jutni. De végül földig emelve süvegét, büszke önérettel szólt:

— Itt Blaháné... a nemzet csaló

Zadravetz püspök ellen folyik az eljárás.

A franciák még mindig keresik a hamis ezerfrankókat. — Január végére befejeződik a budapesti ügyészség nyomozása a frankhamisítás ügyében. — Megkezdik munkáját a parlamenti vizsgálóbizottság.

(Budapest, január 25.) A frankhamisítás ügye ma már tisztán a bíróság elé tartozik. A francia hatóságok kiküldöttjei még Budapesten tartózkodnak, de kijelentették, hogy tökéletesen meg vannak elégedve a magyar hatóságok nyomozásával és nem látnak semmi politikumot az ügyben. A franciáknak még ugyan kételyeik vannak arra vonatkozóan, hogy hol vannak azok a hamis ezresek, amelyeket nem találtak meg és amelyekre vonatkozóan nincsenek még bizonyítékaik, hogy a hamisítók azokat tényleg megsemmisítették volna. A leggyanusabb Olchváry Jenő szereplése, aki Hamburgban értékesített 200 darab ezrest és ennyinek megfelelő idegen valutát is találtak nála, azonban 300 darab ezres hollérről nem tud megfelelő felvilágosítást adni. Olchváry saját vallomása szerint 500 darab ezressel indult el Németországba és a még hiányzó 300 darab ezres rendkívül érdeklí a francia rendőrséget. Négy francia detektív még mindig kutat Amsterdamban, hogy ezek hollétét megállapíthassák. Hasonló a helyzet Mankovics György ügyében is, akinek nem hiszik el, hogy a nála volt hamisítványokat elégette, hanem azt gondolják, hogy azokat biztos helyen elrejtette, hogy majd kiszabadulása után értékesítse őket. Hágában is három francia detektív nyomoz a hamis bankjegyek után.

Kiáltvány a világ népeire.

A francia nemzeti bank ugyanis azt tervezi, hogy amikor megállapították, hogy nincsen többé egyetlen Windischgraetz-féle hamis ezres sem, akkor kiáltványt bocsát ki és azt a világ összes lapjaiban közzéteszi. Ebben a kiáltványban csak azt akarja közölni a világgal, hogy egyetlen hamis frank sincs már forgalomban és már nincsenek is meg a lehetőségei annak, hogy hamis frankbankjegyeket gyártsanak. A francia nemzeti bank megbízotta, különben tárgyalást folytattak Windischgraetz és vádlói irsai

gánya" lakik, felséges királyné.

Aztán kinyitotta a szobáját s végigmutatva a királyasszonynak a lakást. A felséges asszony pedig nagy érdeklődéssel nézegette a takaros kis nyaraló helyiségeit s gazdag borralalót adva a cselédeknek, e szavakkal bucsuzott el a boldog vincellértől:

— Mondja meg a nemzet csalóányának, hogy itt voltam és megnéztem a... milyen szobát is?..

— Török Zsófi asszonyét, — egészítette ki az öreg vincellér.

— Igen, a Török Zsófi szobáját.

És a felséges királyasszony mosolyogva csukta be maga után a kertajtót és folytatta útját az erdőbe.

Az öreg vincellér meg élte utolsó napjáig váltig csak arról beszélt, hogy milyen érdeklődéssel nézegette Erzsébet királyné a Török Zsófi portáit.

védőivel a kártérítés ügyében, azonban a tárgyalások megszakadtak. Windischgraetz védői arra az alapra helyezkedtek, hogy védencük kártérítéssel nem tartozik, mert a bank elkésett kártérítési igényeinek bejelentésével. A franciák egyébként ezektől a tárgyalásoktól függetlenül kijelentették, hogy még magánjogi követkeléseiktől is eltekintenek, ha Windischgraetz a hamisítás minden részletéről felvilágosítást ad és módot nyújt arra, hogy az általa készített esetleg még létező hamis ezresek terjesztését megakadályozzák és gátat vessenek a még esetleg meglévő klisék segítségével való hamisításnak. A francia megbízottak csak tiszta tényállást szeretnének.

Francia kritika a nyomozásról.

A párisi *Matin* vasárnapi számában jelent meg Jules Sauerweinnek, a *Matin* világhírű munkatársának első budapesti riportja. Sauerwein a napokban érkezett Budapestre és saját észrevételei, színes következtetései, között a következőket mondja:

— Bethlen miniszterelnök, aki már Genfben is kiváló államférfiának bizonyult, a frankhamisítási ügy kivizsgálásában újabb bi-

Megkezdik munkáját a parlamenti vizsgáló-bizottság.

Vasárnap délután gróf Bethlen István miniszterelnök, Pesthy Pál igazságügyminiszter s Rakovszky Iván a frankhamisítás ügyében hosszas tanácskozást tartott. A kiküldött parlamenti vizsgáló bizottság ma délután öt órakor tartotta első érdemleges ülését, melynek eredményéről azonban a késő esti órákig semmi sem szivárgott ki. Bárány Frigyes párisi magyar követ ma nyilatkozik a párisi *La Presse*-ben és nyilatkozatában hangsúlyozza, hogy a magyar kormány állandóan tendenciózus rágalimoknak van kitéve amelyek ellen a kormány ne-

zonyítékát adta ügyességének. A magyar kormány jóakarata az érdekelt államok külügyminisztériumában dogma lett. Nem animozitással, hanem ellenkezőleg a nagybecsülés észinte érzelmeivel hívom fel a figyelmet arra, hogyha a francia kormány elfogadja azt, hogy ki legyen zárva az ügy elintézéséből, akkor mindenki kacagni fog rajtunk Magyarországon.

Sauerwein cikke további során Zadravetz tabori püspökről beszél, aki mereven elzárkózik minden nyilatkozatadás elől. Kifogásolja a vádtanácsnak Zadravetz ügyében hozott döntését. Hangsúlyozza, hogyha a parlamenti vizsgálóbizottság valóban világosságot kíván, akkor kihallgatja Benoist francia rendőrbizost, aki nélkül eredmény: nem érhető el. Magyarország a háború befejezése óta barátai segítségével, — akik között sok a francia, — szerezte vissza a nemzetközi viszonylatokban őt megillető helyet. Vajjon hogyan fogják megítélni a jövőben Magyarország kormányát, ha minden ügyessége ellenére sem sikerült neki helyreállítani ismét Franciaország bizalmát.

Január végére elkészül a nyomozás.

Dr. Sztrache Gusztáv főügyész a *Régeli* című lapnak nyilatkozik és kijelenti, hogy a franciák kérdőpontjai tették szükségessé a gyanúsítottak újra való kihallgatását. A kihallgatások azonban gyorsan leperegnek és a nyomozás befejezését nem késleltetik. A gyanúsítottak előzetes letartóztatása a hónap végén lejár, de addigra az ügyészség elkészíti a vádiratot, amelynek részleteit már megbeszélte Makkay ügyészségi alelnökkel. A franciák kérdőpontjai nem olyan természetűek, hogy azok miatt a vádhatóság kénytelen volna újabb vizsgálatot indíttatványozni. Zadravetzről kijelentette, hogy az ügyészség a vizsgálatot ellene nem szüntette meg. A parlamenti bizottságról pedig azt mondotta, hogy a gyakorlat mutatja meg, hogy milyen lesz munkájának technikája. A nyomozati aktákról eddig másolat nem készült és így azokat nem is bocsájthatták a parlamenti vizsgálóbizottság rendelkezésére. Az ügyészség — hivatalos közlés szerint — huszonegy letartóztatott és négy szabadlábon levő vádlott — köztük Zadravetz püspök — ellen ad vádiratot.

vében tiltakozik. A rágalimok célja élesen ellentétben van a loarnoi szellemmel és azt akarják ezekkel elérni, hogy zavart keltsenek Magyarország és Franciaország viszonyában. Hangsúlyozza, hogy a párisi rendőrség emberei nem avatkozhatnak bele a bírói eljárásba, mert az ellenkezik a nemzetközi joggal és a magyar jogszokásokkal. Rámutat arra, hogy más országokban sem ellenőrizhetik idegenek a bírósági eljárást. A rendőri vizsgálatban azonban teljes szabadságot kapnak. A vizsgálat pártatlanul folyik és a magyar kormány korrektsége s az ellene emelt vádak tarthatatlansága ki fog derülni.

Aiszervezik a katonai orviatekát.

(Bucaresti, január 25.) A katonai orviatekát már jelzett újjászervezésével kapcsolatban külföldön ismét jelentékeny rendelkezést eszközöltek a legyvernem megerősítése céljából.

Az aradi árvizbál.

A hölgybizottság ülése. — Nagyarányu gyűjtés indul meg. — Büffé a Kulturpalotában.

(Saját tudósítónktól.) Serényen folynak az előkészületek a február 13-án — az árvizkárosultak javára — rendezendő bála s az ezzel kapcsolatos társadalmi gyűjtésre. Ma este hat órakor ülést tartott a női főrendező-bizottság a város háza kis tanácstermében. Az ülésen megjelentek báró Neuman Károlyné, báró Popp Aurelné, báró Nopcsa Elekné, Vásárhelyi Janka, dr. Barabás Béláné, dr. Robu Jánosné, dr. Ispravníc Severné, Bechmiz Áborné, dr. Bogdán Virginné, dr. Szalay Károlyné, Antal Zsigmondné, Laczay Endréné és a férfi bizottság részéről: dr. Robu János, dr. Barabás Béla, dr. Nichi Lázár és Geller Ödön. Dr. Robu János főpolgármester román és magyar nyelven megköszönte a hölgyek megjelenését, kijelentette, hogy a férfiakat bármilyen nagy ambíció is sarkalja, mégsem tudnak annyit elérni, mint a hölgyek a szeretet szavaival. Dr. Nichi Lázár Kulturpalotai igazgató ismertette ezután a mai ülés tárgysorozatát, melynek két pontja volt: a társadalmi gyűjtés és a bálom felállítandó büffé. A megbeszélés eredményeképpen megállapodtak abban, hogy nagyarányu társadalmi gyűjtést rendeznek a szerencsétlen árvizkárosultaknak. Ez a gyűjtés, amelyben az összes aradi jótékony egyesületek, iskolák, intézetek és vállalatok részt vesznek, február elsején kezdődik s egy-másfél hónapig tart. Minden jótékony egyesület megnevez két-három hölgyet, akik gyűjtőívekkel felkeresik a kiosztott címeket. A felkeresendőkhez a bizottság előzőleg levelet intéz, amelyben felkéri, adakozzon a károsultaknak. A vállalatoknál külön gyűjtőívet is hagyunk, hogy alkalmazottaik körében is gyűjtsenek. A pénzt egy előre megjelölendő bankba helyezik el. Ezenkívül az összes iskolák is kapnak gyűjtőívet. Barabás Béla indítványára elhatározták, hogy a templomokban perselyeket állítanak fel. Rátértek ezután a büffé kérdésére. Megállapodtak abban, hogy műsor után lezárják a főbejáratot, minden teremben, a nagytermet kivéve, asztalok fognak állni, a hol a sültektől, pezsgőtől és fekete-kávéval kezdve minden izletes étel és ital a közönség rendelkezésére áll. A kiszolgálást ismert aradi háziasszonyok és urleányok végzik el. A büffére vonatkozólag elhatározták még, hogy a hölgyek pénteken délután öt órakor megbeszélést tartanak Vásárhelyi Jankánál, majd dr. Robu János néhány szóval bezárja az ülést.

Orát, ékszeri, legolcsóbban vásárol: **CSÁKY** cégnél Aradon, a város házaival szembe, régi épületben

Be kell jelenteni a takarékbetéteket.

A betéttulajdonosok megadóztatása. — Gyéren folynak be az adóvallomások.

(Saját tudósítónktól.) Az adóvallomási iverk benyújtására kitűzött határidő néhány nap múlva lejár, azonban mindeddig csak aránylag igen kevesen tettek eleget vallomási kötelezettségüknek. A pénzügyigazgatóság számítása szerint mintegy 35.000 vallomási ívnek kell beérkezni és a mai napig mindössze hatezer vallomási ívet nyújtottak be. Az aradi pénzügyigazgatóság ma különben intézkedett arra vonatkozóan, hogy a takarékpénztári betétek megadóztatását pontosan ellenőrizzék. Balabanu Misu pénzügyi felügyelő helyettes és Serb Sándor aradmegyei ellenőrfőnököt bízták meg azzal, hogy ellenőrizzék a bankbetéteket s amennyiben az adózófelek nem vallanak be betétjük összegét, a pénzügyintézet adóztatásuk meg, amelynek módjában van az adó összegét feleitől levonni.

A helyzet ugyanis az, hogy igen sokan jelleget helyezik el betétjelket és így nem lehet megállapítani a betéttulajdonos nevét. A pénzügyigazgatóság azonban úgy intézkedett, — miniszteri rendelkezésre való hivatkozással — hogy egyetlen pénzügyintézet sem fizetheti ki a betét kamatjait, de még a betétet sem, amíg a betéttulajdonos nem igazolja, hogy a betét jövedelme után adóját be nem fizette. A pénzügyigazgatóság úgy véli megoldhatónak a keletlenlések elkerülését, hogy minden betéttulajdonos a most beadandó adóvallomási ívében közölje, hogy melyik pénzügyintézetnél, milyen összegű, milyen néven és milyen szám alatt elhelyezett betéte van, mert így az eljárást egyszerűsíthetik. Az adóvallomásokon be nem vallott takarékbetét után dupla adót számítanak adóhírság címén.

Frankhamisító mint regényhős.

Sternberg Adalbert gróf könyvet írt Windischgraetzről és a frankhamisítókról.

(Bécs, január 25.) Sternberg Adalbert gróf, a harcos és szókimerő arisztokrata publicista terjedelmes röpiratot írt a frankhamisítókról és Windischgraetzről. Sternberg Adalbert gróf munkája már nyomdában van s rövidesen nyilvánosságra kerül.

Sternberg gróf röpiratában rá fog mutatni arra, hogy a frankhamisítók nem elszigetelten állanak Közép-Európa társadalmában, hanem az összeomlás után keletkezett erkölcsi atmoszféra eredményei azok a bűntettek, amelyek a különböző államokban már évek óta megtörténtek maradtak. — Sternberg gróf meg fogja világítani Windischgraetz közéleti szereplését is és igen érdekes részleteket fog ismertetni a pénzhamisító herceg és bizonyos főúri körök összeköttetéseiről.

Bécsben egyébként igen csodálkoznak azon, hogy mindeddig senki sem történt annak tisztázására, hogy mi igaz Wolff ezredes és egyes bécsi lapok állításából a frankhamisítás bécsi vonatkozásai ügyében. A konzervatív néppárt súlyosan megvádolt vezérei, valamint a többi, a frankhamisítókkal kapcsolatba hozott személyiségek megalapulnak, ami egymagában még érthető lenne, de a bécsi rendőrség sem tett semmit a tisztázás érdekében. Szociáldemokrata körökben ezért felmerült az a terv, hogy a parlamentben kellene szóba hozni a frank-ügy bécsi vonatkozásait és a kormányt arra kell kényszeríteni, hogy a rendőrséget a legszigorúbb vizsgálatra és jelentéstételre utasítsa. A közhangulat szerint Bécsben még nagy meglepetések várhatók a frank-ügy nyomozásának során.

STÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

* Az aradi színház heti műsora. Kedd, szerda, csütörtök: Hármacskán. (Francia operett-újdonosság.)

* A budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: A budapesti színházak e heti műsora a következő: **Városi színház:** Kedd: Pülingó kisasszony (Teiko Kiva). Szerda: Árvácska. Csütörtök: A nóta vége. Péntek: Bohémélet (Teiko Kiva). Szombat és vasárnap este: A hajduk hadnagya. Vasárnap délután: A portici néma. Jövő hétfő: 1000 év. — **Vig-színház:** Szerda és péntek: Brass-boumd kapitány megtérése. Kedd: Hat szerep keres egy szerzőt. Csütörtök és vasárnap délután: Uriemberek. Szombat (elsőszőr) és vasárnap este: Nagytakarítás. — **Fővárosi Operett-színház:** Egész héten minden este: Terezina. Vasárnap délután: A nóta kapitány. — **Magyar Színház:** Szerda, csütörtök, szombat és vasárnap este: Dr. Szabó Juci. Kedd és péntek: Miénk az éjszaka. Vasárnap dél-

után: Engem szeress. — **Király Színház:** Egész héten minden este: Alexandra. Vasárnap délután: Régi jó Budapest. — **Renaissance Színház:** Csütörtök és vasárnap délután: Marika. Kedd, szerda, péntek, szombat és vasárnap este: Riviera. — **Belvárosi Színház:** Kedd: Pántlika. Szerda: X. Y. és neje. Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap este: Ő is. Vasárnap délután: Mária. — **Andrássy-utí Színház:** Kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: Új műsor. — **Royal Orfeum Nemzetközi Varieté.** Minden este s vasárnap délután: Négy világszám: Hirukawa, Allison-csoport, Academy-görök és Duncan idomított skót kutyái.

— **Sirota febr. 2. Jegy Utánál**

* Érdekes és eredeti bemutatója lesz kedden este az aradi színháznak. A legötletesebb és legszellemesebb francia operettet, a „Hármacskán” mutatja be a színház pazar szereposztásban. Zilahy Irén, Betegh Béby, Barna Anny, Gömörly Emma, Miso-ga, Kassay, Jody jutottak rendkívül hálás szerephez az új darabban, a melyet Csányi Mátyás dirigál, akinek

egy gyönyörű dalát éneklő a darabban Betegh Béby.

* Hangverseny a Kulturpalotában. Az idei koncertszezon nagyszerű hangversenyének ígérkezik az az áriaestély, amelyet D. G. Andreescu, a cluj opera baritonistája rendez, Fetter Irén és Hegedüs Bébi nagyhírű énekesnők fellépésével a Kulturpalotában február 6-án. A nagyszerű műsor számai: Verdi: Othello. Tosti: Ideale. Verdi: Alarcosbál. Tosti: Marechiaro, román áriák (Andreescu), Wagner: Tannhäuser, Saint-Saens: Samson és Delila, Mozart: Don Juan (Fetter Irén), Verdi: Alarcosbál (Hegedüs Bébi.) A zongorakíséretet Szelle Károly, a kitűnő muzsikuss vállalta.

* Blaha Lujza-émlékünnepély lesz vasárnap este az aradi színházban, amely alkalommal a „Falu rossza”, Blaha Lujza legkedvesebb darabját kerül színre díszes szereposztásban. Az emlékülünepélyre felkérjük az összes aradi cigányzenekarokat, akik Blaha Lujza legkedvesebb nótáját, a „Lehullott a reggönvárja arányszíni levelet fogják az előadásán eljátszani.

* A pikáns éjszakai előadások rendszere bevált és ezért szombaton este ismét egy kitűnő, pikáns francia vígjátékot a „Van-e valami elvámolni valója” című darabot játsszák Barna Annyval, Harmath Jolánnal, Mátray Böskével, Mészárosossal, Kassayval, Mizogával és Szabadkayval a főszerepekben.

AKI most megrendeli az „Aradi Közlöny”-t, az február elsejéig megjelenő példányainkat, valamint a karácsonyi, gazdag tartalmu 64 oldalas jubiláris számunkat teljesen díjmentesen kapja s az előfizetőt csak február 1-től számítjuk.

MULATSÁG

— **Táncestélyek.** A szombatról vasárnapra virradó éjszakán kitűnően és minden tekintetben jól sikerült bált rendezett a Romániai Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségének aradi csoportja a Fehér Keresztben. A bál közönsége a reggeli órákig mulatott együtt a legjobb hangulatban. — A városi kioskban Themes Béla táncmár jelmezestélye zajlott le a legjobb hangulatban és a jelmezesek olyan óriási tömege jelent meg az estélyen, hogy a hatalmas terem zsúfolásig megtelt. A szebbnél-szebb és nagyon érdekes jelmezesek tömege színesen szép képet nyújtott. A bál közönsége a reggeli órákig mulatott együtt a legjobb hangulatban. — A mikalakai jótékony nőegylet a Hajós-étteremben nagyszerűen sikerült jelmezestélyt rendezett és az estélyen nemcsak mikalakaiak vettek részt, hanem igen sokan mentek ki Aradról is. A kitűnően sikerült mulatság a reggeli órákban ért véget.

— Az AMTE február hó 7-én délután 3 órakor tartja XV. évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében.

— Thèmes új táncolont kezd február 5-én a városligetben.

— Az Ipartestület teastálya. A Fehér Kereszt szálló nagytermében február 7-én tartandó teastályra serényen folynak az előkészületek. Az előjelekből ítélve, az ipartestület idei mulatsága feül fogja mulni fényben és a megjelentek számában az összes eddig tartott iparos-bálakat. A rendező-bizottság gondoskodni fog arról, hogy minden jelenlevő jól érezze magát. A rendezőség arra is ügyelni fog, hogy az ételeket és italokat mérsékelt áron árassák. A belépti-díj 50 lej lesz, melynek ellenében mindenki teát és teasüteményt fog kapni. Külön meghívót az estélyre nem bocsátanak ki.

— Február hó 6-án lesz a szép menyecskék és szobaleányok árcosbálja a városligetben.

— Vaskereskedelmi alkalmazottak és tisztviselők műsoros táncestélye f. hó 30-án a Központi szálló nagytermében. A hangverseny műsora a következő: 1. Nyitány. Weber „Obéron” operájából. előadja: Gellért Pál karnester vezénylete alatt a zenekarvezetők 20 tagú zenekara. 2. Román táncokat táncol Poller György ur. 3. Zábráczkyné-Várady Margit urnő operaénekesítő román dalokat, Lavotta egy műdalát és a Lakmé operából a csengetvő-áriát éneklő Gellért Pál karnagy zongorakíséréte mellett. 4. Magyar tánc. Táncolják: Rohóvánszky Boriska és Sohlmann Bözsi ke urhölgyek, Prohászka István és Ujhelyi Hugó urak. 5. Dvorak A.: Zongoraquintett, előadják: a fenti zenekar tagjai. 6. Nép dalok. Almai Laci zenekarának kíséréte mellett éneklő Zábráczkyné-Várady Margit urnő, operaénekesítő. Kezdeté pontosan 9 órakor. Jegyek csak a meghívó felmutatása mellett válthatók.

— Közhözés, rekedtség, hurut ellen legjobb a valódi RETHY-féle penefelcukorka. Mindenütt kapható.

— A szubrett-primadonna türelmetlen hitelezője című hírünkre vonatkozólag az alábbi levelet kaptuk: „Betegh Bébi, az aradi színház szubrettje ruhákat rendelt üzletünkben azzal, hogy amikor elkészült, ki-fizeti. Amikor a ruhák elkészültek, azt átvette s kijelentette, hogy másnap kifizeti, de sem másnap, sem harmadnap nem jött be az üzletbe s Timisoaráról elköltözött! Fizetési felszólítót küldtünk aradi címére, de a pénz helyett egy levelet küldött, hogy a számlát küldjem el Nagyváradra barátjának, aki azt majd kiegyenlíti. Huszonöt éves nagymultu cégem részéről ezt az elintézet elutasítottam s látva, hogy Betegh Bébi mindenképen a fizetési kötelezettsége alól ki akar bujni, hitelezési csalásért a feljelentést megtettem ellene. Fekete Mihállyal sohasem tárgyaltam Betegh Bébi jótállására vonatkozólag, mert hiszen részletfizetésről szó sem volt. Fekete Mihály színigazgató ur garanciája esetén, még a művész eljárása ellenére is, nem fordultam volna bírósághoz, mert Fekete Mihály igazgató ur garanciája minden tekintetben kielégítő számomra. A szives közlést előre is köszönve, maradtam kiváló tisztelettel Winternitz, Timisoara-Celate (Belváros.)”

Tavaszi divallapok
Sándor hírlapirodában Arad.

Külföldi kölcsönt kap Románia.

(Bucuresti, január 25.) A külföldi kölcsön ügye döntő fázisba jutott. A kölcsönt egy amerikai pénzcsoport folyósítja a CFR, beruházására, továbbá ipari és mezőgazdasági célokra.

Vihar egy Jorga-nyilatkozat körül

(Bucuresti, január 25.) Politikai körökben élénk megbeszélés tárgyát képezi az a hír, hogy Jorgának a Matin című lapban megjelent nyilatkozatát megerősítik. A liberális párt az interviút a dinasz-

tia és az ország érdekei ellen irányulónak tekinti. A nemzeti párt továbbra is apokrifnak tartja a nyilatkozatot és megvárja Jorga hazaérkezését. A nyilatkozat mindezenre vita tárgyát fogja képezni a parlamentben.

Adakozzunk az árvizkárosultaknak!

A kétségbeesés jajszava a védamság csarnokában, a szombati fabálon is visszhangot adott, az árvizkárosultak nyomorúsága a mulatozó közönség szívéhez is eltalált. Egy kedves, kis nagyváradi úriasszony, Grosz Ilusnak az az ötlete támadt, hogy a fabálon az Aradi Közlöny jelmezében jelenik meg. A gondolatot tett követte s a kísérletet, az Aradi Közlöny képviselője nagy tetszés, valóságos ováció fogadta. Az ötletesen eredeti jelmez olyan nagy sikert aratott a bálon, hogy a film-operatőr többször is lefotografálta a pompás újságreklámot. Grosz Ilus a maga kedves ötletét a bálon a jótékonykodás szolgálatába szegődött: egy általa

szerveztett mindatír-alkalmi lapot árusított az árvizkárosultak javára. És a bájos kísérlet az alkalmi szegények számára — közel kétezer lejt — eredményezett az árvizkárosultaknak.

A mai napon a következő adományok folytak be hozzájuk:

Grosz Ilus (Oradea-Mare) gyűjtése a Fabálon	1965.— lej
Munk Rezső és Rudó Lipót (Kardnsebes)	500.— lej
K. I. né	100.— lej
	2565.— lej

előző gyűjtésünk 132.961.50 lej
összesen 135.526.50 lej

A gyűjtést folytatjuk s a beérkező adományokat naponta nyilvánosan nyújtatjuk.

Amerikai párbajt

vívott egy aradi fiatalember.

Az aradi rendőrség megakadályozott egy meggondolatlan öngyilkosságot.

Tegnap este egy ismert aradi fiatalember öngyilkosságát akadályozta meg gyors közbelépésével a rendőrség. Vasárnap a késő esti órákban egy rendkívül izgatott állapotban levő idős urinő kereste a rendőrprefektúrán Giulian rendőrigazgatót, aki nek kétségbeesetten mondotta el, hogy egyetlen fia — egy aradi fogtechnikus-szolgálatos — amerikai párbajt vívott és minden pillanatban bekövetkezhetik a tragédia: a fiú öngyilkosságot követ el. A halálra készülő fiatalember elkeseredett szándékát egy véletlenül kezébe került bucsulevélből tudta meg az özvegy anyja, aki sirva kérte a rendőrség gyors közbelépését. A rendőrigazgató intézkedésére Iancu Traian, a bünygyi osztály főnöke és Rasztig István detektív-felügyelő felkeresték a fiatalembert, akit megdöbbenett a rendőrség váratlan közbelépése és bevallotta, hogy valóban öngyilkos akar lenni és erre egy riválisának adott becsületszava kötelezi. A fiatalember elmondta, hogy az elmúlt nyáron egy csehszlovákiai fiatal leány volt vendégében egy aradi családnál és a leánynak ő és egy csehszlovákiai fiatalember udvaroltak. Egy alkalommal a leány miatt összevesztett a két udvarló és ekkor elhatározták, hogy miután egyikük felesleges, amerikai párbajt vívnak és aki a „halál” felírásu cédulát húzza, az eltűnik a másik útjáról: becsületszóval kötelezi magát, hogy az ellenfél kívánságára közzétett időben végez önmagával. A „halál” felírásu cédulát az aradi fiatalember húzta ki. A csehszlovákiai vetélytárs az „élet” felírásu cédula birtokában ekkor a következőket diktálta:

„Legkésőbb 1926. január 18-ig Ön egy levelet és egy revolvért kap. Ezek vétele után legkésőbb 24 óran

belül öngyilkos lesz.”

Ennek a megállapodásnak betartására becsületszavát adta az aradi fogtechnikus, aki ettől az időponttól kezdve valósággal buskomor lett. Január első napjaiban összehívta barátait, akiknek elmondotta, hogy bár még nincs itt a napja, ő most akarja a névnapi estélyt megtartani. Ez a körülmény feltűnt ugyan a barátoknak, de a magabizarkozott fiatalember erről nem nyilatkozott többet. Közben a leány és a vetélytárs is visszautaztak Csehszlovákiába. Elérkezett január 18-ika és a fiatalember ezen a napon valósággal kétségbeesett. Ezen az estén több bucsulevelet írt, amelyekben bejelentette, hogy pár napon belül meghal, mert erre becsületszava kényszerít. Január 18-ika azonban minden különösebb incidens nélkül múlt el és a rákövetkező napokon sem jött meg a csehszlovákiai vetélytárs levele és a revolver. De ő már nem tudott tovább várni és vasárnap végezni akart magával.

A fiatalember töredelmes vallomása után Iancu Traian igyekezett a halálrasztant fiatalember szívére beszélni, akivel sikerült megértetni, hogy ennek az ostobaságnak semmi értelme sincsen, a kitűzött dátum különben is el-

mult s valószínű, hogy a rivális csak tréfált az amerikai párbajjal. A fiatal fogtechnikus erre belátta, hogy az elhamarkodott ígéretével helyrehozhatatlan dolgot követett volna el és megígérte, hogy lemond öngyilkossági szándékáról.

Szélhámos csodapók.

Hogya élnek vissza a naiv emberek hiszékenységével.

(Saját tudósítónktól.) Aradon a Béla-téren egy kopott vitorlavászonból és deszkából összetákoltt bódé áll, rikító felíráttal, mely fölé talán kissé túlságos élenk fantáziával egy gyermekfejű pókot festettek. S a felirat megmondja, hogy odabent egy csodapók tananyag, amely mindent tud s mindent megmond. Belépve a neves deszkapadlón a homályos bódéba, először egy zsákból kivágott függöny tűnik szembe, eddigi kerítés, aztán pedig egy válaszfal, aki románul, németül és magyarul kér — öt lejt. Megtörtént. Amikor a pénz a kezében volt, ahátatos arccal vezetett a kerítés elé, kecmelte a függönnyt s egyszerűen ott állott a csodapók. Hirtelen, a sötétség dacára hánom tény volt konstatalható:

1. A csodapók, ócska muffokból van összeállítva.

2. A gyermekfej valódi s egész, ügyetlen tükkörszerkezettel úgy van beállítva, hogy a faj éppen az ócska muffok, azaz pardon, a pók tetejére kerül.

3. A gyermekfej tulajdonosa körülbelül 120 centi magas s szegény alaposan fázik csodapóki mi nőségben, mert csak úgy vacog a foga.

— Hogy, hívnek? — szólal meg a férfi.

— Mrkrbr — morogja a fázó pókocska.

— Hol születél? — Afrikában. — Mit eszel? — Tojást és teát. — Hány éves vagy? — 18.

— Mutasd a nyelved — folytatja a dirigálást az élelmes impresszárió s szavaira csinos, hegyes nyelvecskét látunk. — A fogaidat — s két vacogó foksor tárul élénk. S amikor eme produkciónak is végeszakad, az impresszárió kiránt a zsebéből egy mokka csészealjzat. — Némi borraivalót. — Csörren az aprópénz. — Köszönd meg! — Köszönöm szépen. — Csönd. Az impresszárió rám néz, én ránézek, a „csodapók” hallgat és szintén néz. Várunk. Az impresszárió további borraivalót, én valamil produkciót, a pók várja, hogy már vége legyen a heconak, s a kályhához állhasson. Vagy két percig tart a várakozás, végül is az impresszárió szól: — Köszöndj el. — Jó éjszakát — ezzel a függöny a helyére lebben s én megdöbbenve hagyom el a sötét, hideg bódét. Hát erre is lehet engedélyt kapni? Ilyen szemérmetlen módon kicsalni a szegényebb néposztály nehezen megkeresett garasait...? Ajánljuk a hatóság figyelmébe, hogy élvezze végig a „csodapók” produkcióját s azután döntsön, szabad-e engedélyt adni ilyen csalásokra... (mar.)

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Ujjászervezik a postát.

(Bucaresti, január 25.) A posta, hírviró és telefonszolgálat ujjászervezéséről Vaitojanu közlekedési miniszter javaslatot dolgoztott ki, amelyet tegnapmár szétosztottak a szenátus tagjai között. A javaslat szerint a PTT élén egy öttagú igazgatóság fog állni, a melyből 4 tagot királyi dekrétal fognak kinevezni, egyet pedig a hadügyminiszter fog delegálni a vezérkarból. A négy kinevezett tagból egy szakmérnök, egy volt PTT igazgató vagy aligazgató, egy jogtanácsos és egy pénzügyi szakértő lesz. A bizottság kinevezett tagjai nem lehetnek állami szolgálatban és nem lehetnek tagjai a parlamentnek. A jogtaná-

csost az igazságügyi miniszter fogja ajánlani kinevezésre azok közül az ügyvédek közül, akiknek legkevesebb 10 évi jogi praxisuk van. A pénzügyi szakértőt a pénzügyminiszter ajánlatára nevezik ki. A postavezérigazgató hivatalból tagja az igazgatóságnak, de szavazati jog nélkül. A javaslat részletezi azután a postai szolgálati ágakat, a beosztást és a hivatalok szolgálati szabályzatát. A postai díjakat az igazgatóságnak úgy kell megállapítania, hogy a bevételek fedezzék a kiadásokat. Portómentességet csak azok a hivatalok élvezhetnek, amelyek részére a költségvetés nem irányított elő postai költségeket.

Zürichben 2:24.50. Párisban 1:75 a lej.

Helyi valutaárak. (Január 25.) **Áru:** Dollár 232, angol font 1100, cseh korona 6.80, francia frank 8.80, lira 9.30, dinár 4, schilling 32.50, márka 54, magyar kor. 305, svájci frank 44. **Pénz:** Dollár 231, angol font 1080, szokol 6.70, francia frank 8.60, lira 9, dinár 3.80, schilling 32, márka 53, magyar kor. 315, svájci frank 43. — **Kifizetések:** Newyork 234, London 1141, Prága 6.94.50, Páris 8.82, Milánó 9.52, Zágráb 4.16, Bécs 53, Amsterdam 94.25, Berlin 55.83, Budapest 302, Zürich 45.30.

Zürichi tőzsdenyitás. (Január 25.) Berlin 123.25, Amsterdam 208, Newyork 517.75, London 2517.87, Páris 19.35, Milánó 20.90, Prága 15.32.50, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.17.50, Bucaresti 2.24.50, Varsó 0.00072.50, Bécs 0.0072.90.

Zürichi tőzsdézárás. (Január 25.) Berlin 123.30, Amsterdam 208, Newyork 518.37, London 2520, Páris 19.35, Milánó 20.90, Prága 15.32.50, Budapest 0.0072.50, Belgrád 9.17.50, Bucaresti 2.24.50, Varsó 0.00072, Bécs 0.0072.90.

Bucaresti-i tőzsdézárás. (Január 25.) **Kifizetések:** Páris 8.72, Berlin 55.50, London 1135, Newyork 230, Milánó 9.41, Zürich 44.90, Bécs 32.50, Prága 6.85. **Valuták:** Napoleon 850, márka 54, leva 1.61, török lira 1.16, angol font 1120, francia frank 8.68, svájci frank 44, lira 9.30, drachma 2.85, dinár 3.95, dollár 230, lengyel márka 30, osztrák schilling 32, magyar korona 32, cseh korona 6.70.

= **Alaptőkeemelési engedély.** A speciális gazdasági bizottság az aradi Flora rum és likörgyár rt.-nak alaptőkeemelési engedélyt adott.

— **Olesó cukor készpénzfizetés mellett.** Érdekes körlevelet intéztek ma az aradi fűszernagykereskedők azokhoz a kereskedőkhöz, akik a cukor kicsinyben való elárúsításával foglalkoznak. A körlevélben hangsúlyozzák, hogy a kiskereskedőket olesó cukorral óhajtják ellátni, de ez csak abban az esetben lehetséges, ha a cukor árát a rendelés alkalmával azonnal kifizetik. Hangoztatják azt is, hogy ebben az esetben különként mindössze husz bani hasznuk marad. Az azonnali fizetés mellett a kristálycukrot 27.50, a porcukrot 29, a sivegcukrot 28.75, a kockacukrot 30.25 lejért adják. Ha azonban a cukor árát a számla keltétől számított 21 nap múlva fizetik csak ki, akkor egy lejjel drágább. A súlyos gazdasági viszonyok következményeképpen a harminc napon belül ki nem egyenlített számlák összege után háromszázalékos felárat számítanak, — tekintettel arra, hogy ebben az esetben a nagykereskedő is kénytelen a drága hitelt igénybe venni.

— **Gazdasági konfliktus Anglia és Olaszország között.** Londonból táviratozzák: Az angol kormány Volpi olasz pénzügyminiszternek holnapig adott határidőt, hogy elfogadja-e azt a feltételt, amely szerint Olaszországnak Angliával szemben fennálló adósságait 62 éven keresztül évi 4 és fél millió font törlesztésével megfizeti.

= **Cég hivatali hírek.** Az aradi törvényszék cégbíróóságához a következő bejelentések érkeztek: Ötvenesi malom, Friedmann Adrahám és Fia cég a törvényszéknél bejegyzést kérték. — Klein Lipót és Stern András bank- és pénzváltóüzletük bejegyzését kérték. — „Fatma“ Fémlemezárugyár, Domán Sándor cégének bejegyzését kérte. — Klein Eleinér faberkeskedelmi irodájának bejegyzését kérte a törvényszéktől.

= **Összeírják az 1890-es államkölcsönkötvényeket.** Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma rendelet érkezett, amely szerint a kormány rendezni kívánja az 1890. évben a régi királyságban kibocsájtott államkölcsönkötvények ügyét, amelyek alapján akkor az állam 274.000.000 lej kölcsönt vett fel. A négyszázalékos kölcsönkötvények kifizetésére ugyan most sem kerül sor, de a pénzügyigazgatóságnak össze kell írnia az aradi érdekelteket, hogy a pótszelvények kiadhatók legyenek. A pénzügyigazgatóság értesülése szerint Aradon főképpen az idekerült régi királyságbeliek kezében és a pénzintézetknél vannak ilyen kötvények, a melyeknél a legtöbb esetben kaucióképen helyezték el azokat. Az igénybejelentések Glava György főtanácsosnál, a pénzügyi palota 7. számú földszinti helyiségében történnek meg.

= **A lipcei mintavásár ismét hatalmas kereskedőtömegeket fog mozgaltatni, mert ma már a kereskedő- és iparostársadalom tisztában van a lipcei vásár rendkívüli jelentőségével.** A lipcei vásárt mindig az idegenek hatalmas tömege keresi fel és így a legjobb alkalom arra, hogy az exporttal foglalkozók a mintavásárra elmenjenek. A kiállítókhoz intézett körkérés alapján megállapítást nyert, hogy a kiállítók 87 százaléka exportőr. Különösen a hangszerek, a játékaruk, feinmechanik, irodai berendezések és reklámjuk számíthatnak nagy kivitelre. A vállalatok mind egyike mindenféle akar exportálni, de különösen nagy kedvezményben részesül kivitelük az északi államokba, Angliába, Hollandiába, az Észak-amerikai Egyesült Államokba és Dél-amerikába.

24 óra alatt végez hócipő, sárcipő javításokat

Szántó Dezső

Arad. Sir. Consistoriulul (Batthyány-u.) 7.

MOZI.

xr „A fehér apáca“ óriási sikere az aradi Apollóban. Óriási siker mellett mutatta be az Apolló mozgószínház „A fehér apáca“ című szenzációs filmet, amelyet szombatig tart műsoron. A jegyek elővételben kaphatók az Apolló elővételi pénztáránál. Az előadások fél 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Romola“ filmbemutató az aradi Urániában. Az olasz renaissance idejéből meríti témáját ez a hatalmas film, amelynek Lillian Gish és Dorothy Gish játszik a főszerepeit. A

Társat keresek 3—400.000 lejfel egy ujonnan felállítandó drogériához. — Erdéklődni: az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalában. 560

történelmi film érdekességét egy izgalmas szerelmi történet teszi bonyolulttá. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

SPORT

O Európa gyorskorcsolyázó-bajnoksága. Chamonixból táviratozzák: Európa 5000 méteres gyorskorcsolyázó-bajnokságát Skuttnab (Finnország) nyerte meg 8 p. 44 mp.-es idővel. 2. Pollatschek (osztrák.) 3. Junglüt. Az 1500 méteres bajnokságban 1. Skuttnab 2 p. 26.8 mp., 2. Pietiaele (finn) 2 p. 31.8 mp. Az 500 méteres versenyben 1. Skuttnab 44.8 mp., 2. Pietiaele 46 mp. 10.000 méteren 1. Pollatschek 18 p. 46.6 mp., 2. Skuttnab. Végeredményben az Európa-bajnokság győztese Skuttnab lett 5, 2. Pollatschek 10 ponttal és 3. Pietiaele.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

a legjobb és legbiztosabb kúra
csúz,
ischiasz
és reuma ellen.

Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Pöstyén fürdőn Chemia téli palota nyitva. — Aradi fölerakat:

Bényi Tibor
gyógyszertárban Buiev. Regina Maria

Az aradi Urániában

Bemutatója ma kedden

ROMOLA

Hatalmas film az olasz Renaissance idejéből.

Főszerepben;

LILLIAN GISH.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Az aradi APOLLOBAN szombatig Fehér apáca.

A szezon egyik legnagyobb filmslágere. — Főszerepben:

LILLIAN GISH.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

„Wimpassing“
sár- és hócipők
a legjobbak
csillagalaku piros védjeggyel!

Egy fejszecsapásért — 60000 lej

Egy évi börtönbüntetést szabott ki az aradi törvényszék súlyos testisértés miatt.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszék Nyisztor—Moldovan tanácsa ma Cisca Miklós halálgyógyi legény felett ítélt. A legényt szándékos emberölés kísérletével vádolták. Még 1925. novemberében történt; Cisca ittas állapotban kocsiját hazafelé hajtott. A kocsi a járda közelében haladt s amikor Barcea Miklós községbeli gazdálkodó ugyancsak ittas állapotban kijött egy közelben levő korcsmából, a kocsi a ruháját surolta. Odaugrott s megfogta a lovat, mire Cisca fejszét ragadott s a lova előtt álló gazdálkodót úgy föbe sújtotta, hogy ájultan összeesett. Hónapokig fekvő súlyos sérüléssel a kórházban. A legény ma azzal védekezett, hogy ittas állapotban volt s különben sem tudta hirtelenében, mit akar Barcea a lovával. A tanúhallgatások után Gitta Ágoston főügyész-helyettes kérte a vádlott súlyos megbüntetését, míg dr. Raicu védőügyvéd felmentést kért. A feljelentő nevében ügyvédje 60.000 lej kártérítést kért. A bíróság csupán súlyos testisértésért találta bűnösnek a legényt, akit egy évi börtönrre ítélte, a kártérítésre vonatkozólag az ügyet polgári útra terelte. A védő ügyvéd felmentésért felebebezett.

Zárdától a toloncházig.

Egy temesvári származású leány kálváriája. — Mindenéből kifosztva, egy szót ruhában átadották a határon.

(Bécs, január 25.) A Bécs melletti Rodaunban levő St. Cristian apácázárdában 1911-ben egy temesvári születésű leánygyermeket, H. Herminát vettek fel a nővédek közé. A kislány, aki egy szót sem tudott németül, hamarosan összeszokott társnőivel, s szorgalmasan elvégezte az elemi és polgári osztályokat. A háború után azonban felemésztődött az az összeg, melyet a gyermek elhelyezésekor a költségekre deponáltak, s így az irgalmas szívű apácák családotknál helyezték el a serdülő leánygyermeket. Tavaly, 1925 augusztusában azonban alkalmazói egyik napról a másikra az utcára tették a leányt, aki belekeverült a nagyváros sodrába s nehéz fizikai munkával próbálta megszerezni a mindennapi kenyeret.

A bécsi rendőrség azonban a fiatal leányt csakhamar toloncházba vitette s egyben nyomozni kezdett, hogy a leány illetőségi helyét megállapítsa. Közben a toloncházban a szerencsétlen leányt koptaltatták és reggeltől estig dolgoztatták. Néhány nehezen megőrzött ékszerét elszedték, ruháit pedig maga adogatta el darabonként, hogy éhen ne haljon. Mikor már csak az egy szál nyári ruhája volt, amely testét földte, megjelent a toloncházban egy osztrák detektív, s felszólította, hogy kövesse. Az alig husz éves leány tegnap reggel a detektív kíséretében Bécsben vonatra szállott. Ágfalvánai a detektív leszállította a vonatról, megmutatta, merre vezet az út Sopronba s ezzel sorsára bízta.

A leány a kemény hidegben gyalog indult neki Sopronnak s s félig megfagyva érkezett be a városba. Itt Pekovics dr. városi aljegyzőnél jelentkezett és elmondta kálváriája történetét. A magyar nyelvet természetesen már elfelejtette, s csak németül beszél. A magyar hatóságok legelőször megebédeltették a leányt, majd melegruhát szereztek számára és a Polgárotthonban helyezték el.

Aláírják a konkordátumot.

(Bucuresti, január 25.) Hivatalosan közlik, hogy a konkordátum megkötése körüli nehézségekről és a tárgyalások megszakításáról szóló hírek alaptalanok. Minden

Sopron városa természetesen nem helyezkedik az osztrákok álláspontjára, hanem diplomáciai úton próbálja kipuhatolni hozzátartozóit. Mindaddig, amíg az utánjárás nem jár eredménnyel, H. Hermin Sopron város vendége marad. Külön megemlítést érdemel, hogy Bécsben H. Hermin valamennyi okmányát visszatartották, s a leányt minden igazoló irat nélkül tették át a határon.

remény meg van arra, hogy a konkordátum legközelebb aláírásra kerül és azt még a jelenlegi ülészakban ratifikálni is fogják a parlament két házában.

Impressziók a Fabálról.

Kedélytelen álarcosok. — Aki nem tudnak kacagni. — Csak a filmre! — A zsüri döntése. — Jelmezbálra rutin kell. — Szívek a frakkon.

A szombat esti Fabálról szerzett impresszióiról egyik olvasónk levélben számol be nekünk. Az eleven stílusban megírt levelet kommentálás nélkül, szösz szerint itt közöljük:

Igen tisztelt Szerkesztőség! Alulírott egy egészen egyszerű „jelenlevő”, aki mindenütt jelen lehet anélkül, hogy azzal feltűnést keltene, egy szürke ur a tömegből, akinek azonban lehetnek impressziói és egyéninek vélt megfigyelései is. Engedtessék meg nekem, hogy a Fabállal kapcsolatos észrevételeimet ezuttal kivételesen a nagy nyilvánosság előtt tegyem meg.

Nem tudom, más is úgy van-e ezzel a dologgal, de én minden reggel, az öltözködésnél, mielőtt napi munkámat megkezdéném, úgy érzem, hogy álarcot veszek magamra, amivel aztán egész nap járok-kelek az emberek között. Egyik ember államtitkárnak maszkirozta magát reggel, a másik vasuti hivatalnoknak, a harmadik ügyvédnek, a negyedik, ötödik és százasdik pedig kereskedőnek, tábornoknak, hordárnak öltözik minden reggel. Szerepeket játszunk az életben, hivatást töltünk be.

Néha azonban szükségét érezzük annak is, hogy e ránkfagyott maszk fölé a vidámság álarcát tegyük és egyszer-kétszer egy esztendőben álarcos jelmezbálakon kitombolhassuk azt a magunkba fojtott természetes vidámságot, amelyet részint az arcunkra és lelkünkre vállalt állandó álarc, részint pedig a létért való küzdelem tart pórázon. Ilyenkor aztán az inkognitó védelme alatt fesztelenül és szabadon tréfálkozhatnak, dévajkodhatnak az emberek. Az álarcos bálaknak ez az értelme és rendeltetése.

Konstatálnom kell, hogy a Fabál jelmezesei és álarcosai alig értették meg az álarcos bálak e rendeltetését és általában nem érezték át a Carnevál hangulatát és szabados, vidám szellemét. A Fabál jelmezeseinek nagyrésze az álarc alatt is szigorúan ragaszkodott a spanyol etikett merev szabályaihoz és úgy viselkedett, mint ha nem is álarcos, hanem udvari bálon lett volna. Némely álarcos hölgy talán meg is sértődött, ha valaki megpróbálta kitérgetni a

zást nélkül. A tiz ujjamon meg tudnám számlálni azokat, akikből egy kis ötlet, dévajság csillant elő. Legtöbbje szótlannul sétált, gépiesen shymmizett és vérfagyasztó komolysággal „mulatott.” A kis ördögök rendes angyalokká szelídültek az álarc alatt, az ember-evő indiánok kimért eleganciával sétáltak a parketten, a dominók alá rejtőzött fiatal emberek olyan merevek és szertartásosak voltak, mint a reverendás papnövédek, a Bajazzók a világot sem kacagtak volna, a Pierrotok valósággal kerülték a Pierretteket. Az estély első felében a filmáz vett erőt a közönségen. A jelmezeseinek az volt a legfőbb ambíciójuk, hogy jaj, le ne maradjanak valahogy a filmfelvételekről. Olyan tolongás volt a felvevőgép előtt, hogy szegény operatőr szinte életveszedelemben forgott.

A jelmezverseny díjainak odaítélésében az volt az általános vélemény, hogy a zsüri inkább egyéni impressziók hatása alatt döntött és kevésbé vette figyelembe a megnyilvánuló közhangulatot. Volt ugyan a díjnyertesek között, aki méltán érdemelt díjat, de a nyereftelenek között is akadt olyan, akit nem lett volna szabad kihagyni a díjazásból. Még egy kritikai megállapítás: a Központiszálloda terme nem alkalmas jelmezes bál rendezésére, mert a jelmezekben csak úgy gyönyörködhetik az ember, ha néhány méternyi „madártávlatból” figyelheti azokat. Ezt pedig nem élvezhették a bál arányaihoz mérten kicsi teremben, ahol ember-ember hátán nyüzsgött.

Nem célozom itt a „mindenáron való kritizálás”, hanem — ismétlem — a közönség véleményének vagyok a kifejezője és így el kell ismerni, hogy a Fabál mindezek dacára is a szezon egyik legnagyobb sikerű mulatsága volt. Nem lennék tárgyilagos, ha el akarnám vitatni azt a néhány kedves ötletet, amely mégis felvillant az estély folyamán. Kellemes színt vegyített a hangulatba például az a két csinos jelmezes hölgy, akik azzal tüntettek ki néhány urat, hogy villámgyors mozdulattal egy-egy pirosuló szívet függesztettek a frakk hajtókájába és mielőtt még észre vették volna, hogy a frakk

gához térhetett volna, a két ügyes kis jelmezes már eltűnt a tömegben.

A bál rendezőségétől nem lehet elvitatni az eredetiségre való törekvést. A terem pazar világítása, a többféle zenekar, a filmfelvétel, a jelmezverseny mind hozzájárultak, hogy elevenné, kedvesse tegyék az estélyt. Hiába volt azonban minden igyekezet. Az álarcos bálakhoz nem elegendő az álarc, nem elég a bál, oda más is kell: kedély, vidám fesztelenség, kedves ötletesség az álarcosok részéről. Az aradi közönség úgy lát, szik nincs jelmezes bálra nevelve, nem sajátította még el azt a rutint, amely a nagyvárosok álarcos közönségét oly szeretetreméltóvá, bátran, de izlésesen agresszívvé és kedvesse teszi. Az aradiak a nappali maszkjukat viselik még a vidámság selyemálarca alatt is.

Abban a reményben, hogy jószándéku megjegyzéseim senki érzékenységét sem fogják sérteni, hálás köszönetet mondok e sorok leközléséért és vagyok hű olvasójuk

Névtelen Táncos.

Két ülést tart a parlament

(Bucuresti, január 25.) A kormány elhatározta, hogy a parlament előtt fekvő nagyszámú törvényjavaslatra való tekintettel a kamara és a szenátus naponta két ülést fog tartani.

Visszaadott földbirtok.

A legfőbb agrárbizottság nem minősítette távollevőnek Almay Olivér földbirtokost.

(Saját tudósítónktól.) Jelentős döntést hozott a bucaresti-i legfőbb agrárbizottság, amellyel visszaadja Almay Olivér volt országgyűlési képviselő teljesen kisajátított birtokainak egy részét. Almay Olivér alcsiki kastélyát a forradalom idején teljesen kifosztották és ezért a volt képviselő, aki a parlamenti ülések miatt Budapesten is tartott lakást, egy időre budapesti lakásában tartózkodott. Az agrárbizottság annak idején azon a címen, hogy Almay távollevőnek — abszentsztának — számít, teljes egészében kisajátította 2000 hold szántóját, 3000 hold erdejét, nagy szőlőjét és gyümölcsösét. Csak kastélyát és az azt környező néhány hold földet hagyták meg neki. Almay Olivér már évekket ezelőtt visszatért és megkezdte a harcát birtokai egy részének visszaszerzése érdekében. A legfőbb agrárbizottság most hozott határozatával 200 hold szántót, 28 hold gyümölcsösöt, 30 hold szőlőt és erdeinek jelentékeny részét visszaadta Almay Olivérnek azzal az indoklással, hogy Almay nem volt távollevőnek számítható. Almay kastélyát, erdeit ismét birtokba veheti a határozat alapján, földjeit azonban — tekintettel arra, hogy azok kényszerbirtokban vannak — csak 1926. októberében veheti újra át. Nagy gondot fog azonban okozni a földbirtokosnak a gazdasági felszerelés és az állatállomány pótlása, mert azok az elmúlt esztendő viszonyai között elveszték.

HIREK

— Fehérváriak az ifjú trónörökösért. Bucurestiből jelentik: A tegnapi nemzeti ünnep alkalmából a Nemzeti Színházban diszlocádás volt, amelyen résztvett a király, a királyné, Ileana királyi hercegnő, Elena királyi hercegasszony és Miklós királyi herceg. Ugyancsak tegnap a metropolian a patriarcha istentiszteletet celebrált, amelyen a királyi család résztvett. Az istentiszteleten a metropolita a trónörökös felneveléséről beszélt. Az ima alatt Mihály trónörökösöt a királyné és anyja, Elena hercegasszony mellett tartották.

— Megszavazzák a bélyegforgó pénzt. Bucurestiből jelentik: A bélyegforgó pénzt a kamara pénzügyi bizottsága előtt Bratianu Vinila jóváhagyásával előterjesztett módosításai folytán a liberális képviselő-üggyvédek elhatározzák, hogy megszavazzák a javaslatot.

— A cselevei házbeomlás áldozatai. Craiovából jelentik: Megirtuk, hogy néhány nappal ezelőtt Craiovában összeesett egy emeletes ház és a törmelék a házban lakó emberek kivül a katasztrófa pillanatában az épületben lévő fizetőkben tartózkodó vevőket is maguk alá temették. A szakadathatár dolgosok mentők a mai jelentés szerint mára hat halottat és tak ki a törmelék közül. Ezek között van Braun Izák, az épület tulajdonosa, egy nyolc hónapos gyermek, Schwartz Samuel, Adler Ajzic, Kosenberg Ignác kereskedők és Stanescu Stefan tanonc. A jelentés szerint ezeken kívül a katasztrófa három súlyosan sebesült áldozata is van, akiket még élve sikerült kimenteni.

— Eljegyzés. Román Elvira körorbókéry (Aradmegye) és Buding Géza Lovrin (Torontál m.) jegyesek. (Mindezen külön értesítés helyett.)

— A féltékeny legény bosszúja. Bucurestiből jelentik: Az elmúlt éjjel véres féltékenységi dráma játszódott le a fővárosban, amelynek Liederham József gyári fűtő esett áldozatul. Az éjjeli órákban a str. Nonzig-utcában járó-kelők egy sötét tömeget láttak az úttesten fekvőn, amiről megállapították, hogy egy vérdöbörített ember holttestem. Értessítették a rendőrséget és a bevezetést vizsgálát a közeli kocsmából odasereglett munkások vallomása alapján megállapították, hogy a meggyilkolt ember Liederham Józseffel azonos, aki az est folyamán több barátjával egy nő miatt összeszórtalkozott. A nyomok alapján a rendőrség azonnal őrizetbe vette Kelemen Béla cipészlegényt, aki bevallotta, hogy a kocsma-ból kijövet hátnról ledöfte Liederham Józsefet, mivel az elcsábitotta az ő szeretőjét. A gyilkos Kelemen-t letartóztatták.

— Duhaj bérkocsis. Az elmúlt éjszaka folyamán bekísérték a rendőrségre Popovics Lázár aradi bérkocsist, aki a Str. Pionerilor egyik kocsmájában részeg állapotban inzultálta a többi vendégeket, ablakokat tört be s az őt leigazoló Petrisan detektivnek késével a kezébe szurt. A duhajkodó bérkocsist letartóztatták és eljárás indítanak ellene hatósági közeg ellen elkövetett könnyű testi-sértés miatt.

Március hó elején tárgyalják a Matteotti-gyilkosságot.

Rómából táviratozzák: Matteotti szocialista képviselő és párttitkár gyilkosainak ügyében a főtárgyalást március elején tartják meg Chietiben.

Kitörőben az orosz-kinai háború

Pekingből táviratozzák: Csangcsolin tábornok katonái a charbini orosz konzult és a konzulátus minden tisztviselőjét, valamint több száz bolsevistát letartóztattak. Hír szerint a tábornoknak az a szándéka, hogy Mukden és Szibéria között minden összeköttetést elvágjon. Az oroszok 10.000 embert vontak össze Charbin közelében.

Moszkvából jelentés szerint az ötödik vörös hadsereg parancsnokát utasították, hogy azonnal nagyobb csapatokat vonjon össze a kínai határon. A nagy csapatszállítások a szibériai vasútvonalon megkezdődtek. Szibéria és Kína között a magánközlekedést beszüntették. Orosz-kinai határterületen számos kínai kereskedőt a szovjethatóságok letartóztattak.

Csehszlovákiában gyilkoltak a cluji betörők.

A letartóztatott Somrádi-fivérek büniajstroma.

(Cluj—Kolozsvár, január 25.) Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy a kolozsvári rendőrség egy nemzetközi betörőbandát tett ártalmatlanná, amelynek tagjai a hírhedt Somrádi testvérek és Weisz Manó nyomdász voltak. A Somrádi fivérek ügyében ma szenzációs fordulat állott be. A kolozsvári rendőrség ugyanis kiküldte Csehszlovákiába Ciotz Jónel rendőrkapitányt, aki ma érkezett vissza Kolozsvárra. A csehszlovák rendőrséggel folytatott nyomozás kiderítette, hogy a Somrádi testvérek a muakácsi Solvay-művektől sokkal nagyobb összeget raboltak el, mint azt bevallották. Somrádiék elvittek más

fél millió csehekronát, 150 kilogramm ezüstpénzt, ötezer dinárt és ötezer dollárt. A rendőrkapitányval Kolozsvárra érkezett a Solvay-művek vezérigazgatója és Pops csehszlovák rendőrkapitány. A nyomozás megállapította Csehszlovákiában, hogy a Somrádi testvérek megölték Andrényl trafikost, akit teljesen kiraboláltak. Kiderítették azt is, hogy Somrádiék egy harmadik társakkal dolgoztak együtt, aki jelenleg az illvai fegyházban ül. Somrádiék hamis román utlevéllel rendelkeztek, azzal jöttek Kolozsvárra, ahol az elrablott értékeket Weisz Manó nyomdásznál helyezték el. A bünrösöket átadták Csehszlovákiának, ahol bíróság elé kerülnek.

— Szabadlábrahelyezett uccai támadó. Ma átszállították az aradi ügyészségre Pápai Lajos aradi iparos támadóját, Széles János asztalossegédet, aki néhány nappal ezelőtt a Saguna (Varjassy) uccán nyas állapotban megtámadta Pápai s késével az arcába szurt. Kihallgatása után az ügyészség ideiglenesen szabadlábrahelyezte az asztalossegédet.

— Mibe kerül egy kölcsönjelmez? Farsang van... Karneval-herceg bevonult Aradra és a mulatnivágyás a telőpontra légt. Egymást érik a jelmezestélyek, az álarcos bálok, a bolond-éjszakák. Egy éjszakára elfelejtünk a gondot, bajt és bánatot, kacagni, mulatni és az életet rózsaszínűnek látni; ez a cél. Persze a jelmezeket a bálozók jó része kölcsön veszi. Ki is használják ezt a konjunkturát a jelmezkölcsönzők, akik közé most odakerült a város maga is, mert megvette Róna Dezső volt színházigazgató díszlet és ruhahatárát. Tegnap történt: a lezajlott élt jelmezbálok sok jelmez kellett. Sokan kértek a színházról. A színházból mindenképp a város házára küldték. Tessék írást hozni. Az írást azonban nem adták ingyen. Előbb a főosztálynál be kellett fizetni a kölcsönadíjat és le kellett tenni a kauciót. Valamikor a színházigazgatók mindenkinek adtak, a kik hozzájuk fordultak és a fizetés érte: egy meleg kézzömítés volt. Most hivatalosan be kell fizetni a kölcsönadíjat, s egy nem éppen kifogástalan állapotban lévő ruhadarabért hatszáz lejt is elkértek. A jelmezek, de főképpen a dominók így is kölcsönvevőre találtak, mert az utolsó pillanatban már nem volt mód a válogatásra. De le kellett szurkolni minden köl-

csönvevőnek a kauciót is, amely átlagban és fejenként 3000 lej körül mozgott. A rossz nyelvek ugyan azt mondják, hogy egy dominó újonnan 450 lejbe kerül, s így kicsikét drága a 600 lejes kölcsön. Ja, változnak az idők, változnak a szokások.

— Kiátkozott bíró. Bucurestiből jelentik: Magladica bezzarabiai községben a lelkész a templomban kiperdikálta a községi bírót és kiátkozta az egyházból. A súlyos egyházi ténykedés miatt történt, mert a bíró ellenszegült a püspök rendelkezéseinek. Az excomunikáció egyházi körökben élénk megbeszélés tárgyát képezi és az ügyet a szinódus is foglalkoztatja.

— Halálos gázolás. A halmágyi csendőrség ma bejelentette, hogy Soah György vidrai lakost tegnap elgázolta falálták Vidra közelében. Az elgázoltat a körösbányai kórházba szállították, azonban mire odaértek vele, meghalt súlyos sérüléseiben. A tettes ismeretlen. Az aradi ügyészség eirendelte a szerencsétlen, elgázolt boncolását s utasította a csendőrséget a nyomozás lefolytatására.

— Értesítés. Az aradi rendőrprefektura az alábbiak közlését kéri: Az ügymenet megkönnyítése és a közönség érdekében az aradi rendőrprefektura nyomtatványokat készített, amelyek a népesedési hivatali ügyekben a közönség rendelkezésére állanak. Aki kérvényét saját maga, vagy ismerőse által (kivéve a rendőrségi tisztviselőket és alkalmazottakat) vagy meghatalmazott ügyvédje által elkészíttetni nem tudja, a népesedési hivatal főnökéhez fordulhat, aki 1.50 bani bélyegköltség és a nyomtatvány árának megtérítése ellenében a kérvényt díjmentesen kölcsönözti.

— Megszökött budapesti kabaré-tulajdonos. Müller Károly, az Uhu mulatóhely egyik tulajdonosa megszökött Budapestről, mert többszáz millió kaució elkaszttása miatt feljelentést tettek ellene a rendőrségen.

— Betörés Aradon. Bogdán Péter aradi lakos ma reggel jelentette a rendőrség bünyügyi osztályán, hogy a Str. Rahevei 153. szám alatt lévő lakásába az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek betörték és onnan mintegy 20.000 lej értékű ruhaneműket vittek el. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Jelmezek

Arad, Str. Blanduzlei No. 24.

— Razzia Aradon. Vasárnap délután nagyobbszabású razzia történt az aradi rendőrség. A város külterki kocsmáiból, de különösen az állomáskörnyéki vendéglőkből és az ugynevezett rácfertályból 68 embert állítottak elő, akik nem tudták kellőképp igazolni magukat. Legtöbbit csavargásért állítanak bíróság elé. Néhálynak a katonai ügye nincs tisztázva, ezeket a társparancsnokságra kísérték át.

— Utazók közgyűlése. Tegnap délután három órákor tartotta meg az Erdélyi és Bánáti Utazók Egyesületének aradi csoportja tisztújító közgyűlést. A közgyűlésen Herczeg Miksa elnök bejelentette, hogy a maga, mint a tisztakar nevében a szokásos lemondást. Ekkor Nussbaum Lajos ügyvezető elnök felteszi a kérdést a gyűlésnek, hogy határozatképes-e a közgyűlés s miután megállapították a határozatképességet, köszönetet mond tagjainak az egyesület az eddigi bizalomért. — Felolvassák ezután a legutóbbi választmányi ülés jegyzőkönyvét, utána pedig elhatározzák, hogy a választást titkos szavazással ejtik meg. Ekkor Preisz Gyula indítványozza, hogy Nussbaum Lajosnak az egyesület felvívároztatása körül szerzett érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet szavazzanak, amit a közgyűlés lelkes eljenzés közepette egyhangulag elfogadott. Majd megejtik a szavazást, amelynek eredményeképpen az egyesület új elnöke Saigó Vilmos, ügyvezető elnöke Nussbaum Lajos lett egyhangulag. Alelnökök Stein Zsigmond és Klein Jakab, pénztárnok Márton Jenő, titkár Preisz Gyula, jegyző Fűredt Arpád, ügyész dr. Kele Sándor, ellenőrök Klein Andor, Tulbure János és Szántó Miksa lettek. A vezetőséget egy 13 tagú választmányal egészítették ki, s ezzel véget ért a közgyűlés.

— Január 30-án Kiss Anyc álarcos-báija Aradon a Krispin-teremben.

— Mesédélutánt rendez az aradi Növédelmi Hivatal február 7-én.

Könyvtömeg kiállítás Kerpelnél. — Nagy gyermek-karneval lesz 31-én délután fél 5 órai kezdettel az aradi Központban.

Egyesület
Fertőtlenítő toiletszappan

Kinos affér Clujon.

Két kolozsvári lapszerkesztés verekedése az uccán.

(Csk) — Kolozsvár, január 25.)
Tegnap délelőtt Kolozsvár főterén kinos botrány játszódott le, amelynek főszereplői Polonyi Albert, a nemrég megindult „Az Est” című bulvárlap kiadó-szerkesztője és dr. Zágoni István az „Ujság” felelős szerkesztője. A botrány előzményei a következők: Zágoni István dr. néhány héttel ezelőtt egyik cikkében megtámadta Bustya Lajost, a marosvásárhelyi partestület egyik elnökét, aki tudvalevőleg ellentétbe került a Magyar Párttal Polonyi erre „Az Est” következő napi számában véltelmére kelt Bustyának és rendkívül durva hangon támadta Zágont, akiről azt állította, hogy az „Ujság”-ot még néhány hónappal ezelőtt is a liberálisok által zsírált változat tartotta fenn. Ebből aztán rendkívül élshangú hírlapi polémia keletkezett, amelynek során mindkét fél kölcsönösen támadta egymást. Zágoni azt írta Polonyiról, hogy csak üzleti érdekből és pénzéhségből támadta őt. Polonyi visszautasította ezt a vádat és ennek kapcsán Zágoni legbensőbb ügyeire is durva célpontot tett. Az ellenfelek vasárnap délután fél egy órakor összejártak a Newyork kávéház előtt. Polonyi három új társaságban vett részt, míg Zágoni egyedül. Amikor Zágoni meglátta Polonyit, hírlapja mellett ugrott és arcon ütötte. Alig telt el néhány másodperc, már mindkettő vérbe borultak. A verekedők köré hamarosan nagy tömeg gyűlt össze, majd előkerült a rendőrség is, amely Polonyit és Zágont az első kerületi rendőrségre állította elő, ahonnan kihallgatás és jegyzőkönyv felvétel után szabadon bocsátották őket. A kinos fejtűnést keltő botránynak egyelőre a bíróság előtt folytatása lesz.

NYILTTÉR

L-ről a szék közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

National ellenőrző pénzárak

Mindig céget képviseltem és kérem a t. u. kereskedő urakat, hogy ha titkos vesztegetéseiket megszüntetnék, nyereségüket semmi óhajuk, és egy jobb s tökéletesebb ellenőrző rendszerrel megismerkedni óhajtanak, úgy forduljanak bizalommal hozzám s én díjtalanul minden közeleztetés nélkül szívesen állok rendelkezésükre. FR. VICTOR WEYDA Arad, Str. Velocita (vok Lipó-uca) 2. 656

Ládákat olcsón szállít Földes

Telefon: 559. Isáruháza Arad, Óvár-tér.

Fogászat! „Wipla“

A fogászatban Platínázott fogak („Wipla” anyag) újdonság 200—250 lej. Arany koronák — fogak garantált arany darabja 250—400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) Fehér fogak kautschukra darabja 30 lej. Foghúzás (infektívus érzéstelenítéssel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belüli eszközöltetnek. 5876

Frida D'MOUDJALLED vizsgázott fogászónő Arad, Bul. Reg. Ferd. 14. (József térség-ut.)

MÁV gépgyár autorizált erdélyrészi képviselője, cséplőgépek párosítva FORDSON tractorkokkal, Benzin-, nyersolaj- és szivógázmotorok, lokomobilok 1—100 lóerőig.

WORNER malomépítészeti gyár egyedárusítója, legmodernebb malmi gépek: siksziták, koptatók stb. stb., továbbá eredeti **GANZ**-gyártmányu hengerek, **DUFOR** szitaselymek **MARCHEGGI** gépgyár famegmunkáló és téglagyári gépei **RESICAI** mezőgazdasági gépgyár gyártmányai egyedárusítója. **OLAJAK**, kenőolaj, benzin, petroleum waggon- és hordótételekben legolcsóbb áron kedvező fizetési feltételekkel

ECONOMIA

Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaság **ORADEA** Sürgőnycim: **COLONIALE**

Kérje 1928. évi árjegyzékünket.

Rudolf Mosse hirdetés

Perzsaszőnyeg szövéshez

szükséges mindenemű anyag nagy választékban és előnyös áron beszerelhető

Dr. Groszmann Alfrédné szőnyegszövőműhelyében Arad, Str. Moises Nicoara 17.

Tölgy szőlőkaró

waggontételekben prompt és folytatólagos szállításra — kapható: —

Dénes Izor

fakereskedő cégnél Arad, Bul. General Dragalina No. 4.

Város központjának beépítetlen LEGSZEBB TELKE

eladó. 645 Gha az Arad Közaljay kiadóhivatalában.

Magánház

a volt Purgly Lajosné-uccában, közvetlen uccához egészen közel, azonnal átvehető 4 szoba, elő, fürdőszoba, ur lakással, házi vízvezetékekkel, udvar, kis kerttel áron alul 475.000 leiert eladó. Megbizott

„Uranyl”-iroda Arad, főpostával szemben

Vidéki fűszer engros és detail-üzlet részére keresünk egy fiatal, jóírású

könyvelőt

ki a román nyelvet szóban és írásban bírja, továbbá a fűszer-engros osztályhoz egy

első-segédet

és a fűszerdetailhoz egy ügyes

segédet.

Cim: Rudolf Mosse hirdetőben Arad. 10318

Müller J. és Fia

kelmefestő, vegyértékes és fehérnemű gyárak Gyűjtőtelepek: Str. Bratianu 7. (Weitzer-ut) és Calea Banatului 4. (Asztalos S-ucca) Elismert legszébbben font, mas és maszti (szárazon) — Gyászruhák 8 óra alatt készítenek. — ÜDÖNSÁG: Használt bőrkesztyűk, szatmárak, bőrkabátok, bőrdobok, cipők utrafestéses elfeledtetik bármely színben teleltetés mellett. 16220

A STRADA COGALNICEANU (Mikes Kolozs-ucca) üzletes sarokhoz

fürdőszobás lakással, ezenkívül egy 18 M.-L. MŰHELY-LYEL, továbbá 2 műhelyhelyiséggel, pinével, alkalmi áron eladó. Kizárólagos megbízott: 00

Győrffy „Mures” irodája Arad, Strada Unirei (Fabián Gábor-u.) 15220

Legmodernebb fürdőszoba és vízvezeték berendezéseket legjutányosabban

Welsz Márton

készít Arad, Str. Unirei 14., Ortutay-pal.

Háztelkek

a Strada Abatorului (vok Vágóhíd-ucca) 10—18. házszámú területen

azonnali átvétellel

eladók. :: Értekezhetni:

Halmi József

forgalmi irodájában Arad, Strada Eminescu (v. Deak Foreno-u.) 9. sz.

ILLITS

BRISTOL

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Kitűnő kenyér. Mérsékelt árak. Kávéház.

Előbrangu Duna-étterem és polgári étterem

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjlat szerint számítjuk. — Minden apró hirdetés ára hétköznap 3 lej — borsó, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, Utcra 8 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vezetik fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket visszavonja, amelyek tartalmukkal jogra eredeti alakjukban nem kerülhetők, azt minden egyes esetben megválasztása, illetve helyettesítése. *** Hirdetéseket telefon úton is feladhatók, telefon szám: 704. ***

Levelezés.

„ABC” jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadójában. 633

„COLIBRI és KANARI” jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadójában. 649

Alkalmazás.

ROMÁN fordítások és adóvallomási ívek kitöltése „Minerva” fordítási irodában. Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 4. sz. 612

GÉPIRÁSBAN, irodai teendőkhöz jártas hivatalnok állást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 650

FIATAL háziszolga felvétetik, Ingusz dobozgyár Arad, Str. I. L. Caragiale (Csiky Gergely-u.) 550

ÜGYNÖKÖK, férfiak-nők magas fizetéssel felvétetnek Braun, Arad, Cealea Banatului 3. 477

HÁZMESTERT keresünk iskolánkhoz. Szerelők és lakatosok előnyben. Bővebbet zsidó hitközség irodájában Arad, Piața Plevnei No. 5. 601

UTAZÓKNAK, ÜGYNÖKÖKNEK IGEN MAGAS KERESÉTFÉL NYUJT előismeret és tőke nélkül elsőrangú külföldi cég. Ajánlatok „Erträgnisreichste Vertretung 9535” jellege alatt Piros A. G., Prág, Indrisska 18. C. F. R. 597

FŐZNITUDÓ tisztességes MINDENES kerestetik azonnalra vagy február 1-re. Dr. Müller, Arad, Piața Mihai Viteazul (Ferenc-tér) 13. 602

VÁRI kintin fogad azonnal segédet. Jovin. 641

MANICÜRÖZŐNÖT hához keresek 2 személynek. Cim Gyórfy „Mures” irodájában Arad. 15222

Lakás.

CSINOSAN butorozott szoba kiadó. Arad Str. Cosbuc (Wesselenyi-u.) 26. 300

KÉT SZOBA, előszobás, esetleg 3 szobás modern lakást keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 630

KÉT szobás uccai lakás azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 634

BUTOROZOTT szoba kiadó. Érdeklődni lehet az Aradi Közlöny kiadójában. 642

KÖZPONTIVAL szemben tiszta butorozott szoba egy-két fiatalember részére ellátással kiadó. Cim Rudolf Mosse hirdetőben Arad. 10313

EGY butorozott szoba kiadó két személy részére, esetleg teljes ellátással, vagy külön konyha használattal. Cim Sága, Str. Rea Szilvia (Sórház) 1-3. 654

Vétel és eladás.

ÜZLETI KÖNYVEK, DOSSIEK, levélfelvezők, nyomtatványok és minden irodai cikk KERPELNEL Arad. 98

ZONGORA, látszó, kézimunka, agyiterítő, új és használt lendanasz asztalnemű, különböző férfi ruhák, háló, ebédlő, szalon, uriszoba berendezések, gyönyörű faragott és intarziás tükrök, antik fotelok, varrógép, Smith Premier írógép, keleti és helyben készített perzsaszőnyegek, futó szőnyeg, rézgyagy és mosdó, antik órák, antik ágy, álló villanylámpák, sörös servize, képek, dísz tárgyak, egyes butordarabok stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

KÖHÖGÉS, rekedtség ellen használjon ito bonbonst. Készíti Földes gyógyszerár Arad. 527

ELADÓ MÉNEK. Nonino 5 éves, angol félvér 5 éves Rona Antoinette, Dancona. 625

ZONGORA gyönyörű hangú. Előadóval, eladó. Arad, Str. Rusa Szelesu 3. udvar emelet. 600

BZUSTÓT, ékszert, antik butort, zongorát, teljes modern Nils berendezéseket legmagasabb árban veszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

HUSZONÓT LŐERŐS SZŰVŐGÉZMOTOR teljes generátorleplel üzemképes állapotban olcsón eladó. Economia, Oradca-Mare, Piața M. Viteazul 1. 574

ANTIK BUTOROKAT, porcelánokat, üvegárukat, különböző szobaberendezéseket, vitrineket, egyes butordarabokat, perzsa- és gyári szőnyeget, fehérneműket stb. bizományba veszek, s azok gyors eladásáról gondoskodom. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

PIANINÓT keresek megvételre, esetleg bérebe. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

REKLAMÉ hangú „Schwarz” pedál nélküli cimbalom eladó. Rona Arad, Str. Alexandru I. 607

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR (Kerpel-féle) eladó. Bővebb és részletes információk. Meggyőződhetek próbabárral! 750

EGY kétjártú 42-es malom kb teljes felszereléssel és külön is eladó. Schauer Covasna. 582

MACULATŰRA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában. 590

Butorkereshedők figyelmébe!

Szolid megbízható, olcsó teli háló, ebédlőt, uriszobát, iroda berendezéseket, legfinomabb műbutorokat, összesukható és fix patent kerti székeket gyárt nagyban. Bemutatott rajzok után pontos kalkulációt küld: 7095

BRAUN FÜLÖP butorgyára
CHISINEU (KISJENO) ARADMEGYE.

Borkereskedők, szőlőbirtokosok és pincegazdaságok figyelmébe!

Kéulap, kénkö (kénrud), enyv, francia borderítő gelatin, Saliansky-víz-hőlyag, olvasztott szinifaggyu, ammóniakészletek, parafa-dugók legolcsóbban. ARAD, Piața Avram Iancu 3. szám, 632

Erdős Pál fűszerkereshető cégnél, **Szelejánnál** Arad, Str. Moise Nicoara 2. — Ugyanott tanuló fiúk és leányok íratással felvétetnek, 632

Gubifrizurák speciálvágása és vizondolása, kontyok művészi kivitelben

Elegáns hölgyek kizárólag a

Les Tissus
A.G.B.

párisi divatszalonjának kreációját után öltözködnék. A legmodernebb, legszolidabb és legelegánsabb viselet.
A. G. B. Engros fiók: Eucaresti
Strada Carol No. 70.

A. REISSMANN gépgyár

Saalfeld-Saale.

Gépbereendezések: Égetett anyag- (Steingut), porcellán-, agyagáru-, fayence-, majolika-gyarak, üveghuták, tűzállóanyag- és agyagedény-készítők részére, valamint földfestékművek, ásvány-malmok, kaolin-földiszapolók, vegyszeti művek részére, szint-ugy zománc- és máz, út és vasutépítészeti töröttkavics előállítására, végül öntődei formahomok készítésére mindegyik hasonló üzem részére. 7100

Vezérképviselőt:

Dr. SCHULTZE & Co. Sibiu (Nagyszombat) Seiler u. 3

CO CARNTURA vassalkatrész. Saft-fel szövőgéphez eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 601

Ingatlan.

ELADÓ ház beköltözhető lakással Arad Popa Ioan Rusan (Luiza-u.) 1. Érdeklődni ugyanott a tulajdonosnál. 1677

Üzletek.

ZSIGMONDHÁZAI nyárépület irodahelyiséggel, magas és világítási árammal azonnal kiadó. Ugyanott bármilyen elraktározást vállalnak Brunnenschenkt Zsigmondháza. 429

FÜSZER-csemegeüzlet buffehelyiséggel, trafikál stírgőcsen eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 646

Ellátás.

IZR. LEANYINTERNATUS leányok bejáró magánmunkásokat. Arad, Str. Alexandru Gavra 19. 648

Külömféle.

ASSZONYOK leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró és szabásati tanfolyam az esti órákban is Arad, Str. Eminescu 6. 5685

ÖRÖKBEADOM egészséges kéthónapos fiamat jó családhoz. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 16770

EGY katonai elveszett, megtaláló jutalom ellenében adja le Lengyel butorüzletben Arad. 10313

LICHTWITZ
LIQUEURS
Laputban egy hirdetés jó tökéletesítés.

Butorület megszüntetése miatt

ebédlő, háló, nappali, egyes fa- és vasbutorok, Édenpamlagek és kárpított áruk jutányos árban részletfizetésre is beszerezhetők: 16721

GARAI KÁROLY-nál
Arad, Str. G. Lazar 5. (Uránla-mozi mellett.)

Belvárosi

fűszer és csemege, textiláru, mésszárszek és nőikalap szalon üzletek. Irodának, női divatszalonnak, férfi szabóságnak alkalmas helyiségek. Auto garázs és a piac közelében élelmiszerraktár helyiségek. Továbbá egy, kettő, három szobás lakások és butorozott szobák kiadók. 00

BOROSS-ügynökségnél Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 9. sz. 653

Figyelem!

Arad közelében fekvő egyik nagyközségben egy 35 lőerős szivó gázmotor hajtásra radiál és hasáb szitákkal felszerelt henger malom lakással, magtárral, gazdasági épületekkel eladó. — Továbbá a város központjában nagyjövedelmű emeletes bérlőház bankkölcsonnel terhelve és több bér- és magánházak a város bár mely részében olcsón eladók. BOROSS-ügynökségnél Arad, Strada Consistorului (Batthyány-ucca) 9. szám. 652